

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta . . . » 90—
za četrt leta . . . » 45—
za en mesec . . . » 15—
za inozemstvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto . . . » K 30—
za inozemstvo . . . » 35—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna petlitrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat . . . po K 4-50
uredni razpisi, poslani
itd. . . po K 6—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 10.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenim pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Na pomoč Koroški!

»Vendar enkrat!« bi vskliknil človek. Naši dnevniki so se tudi začeli zanimati za koroško vprašanje. Dolgo je sicer trajalo, pa vsaj zdaj nismo brez pomoči. Prva in naravna posledica je, da je nastalo živahno, prej nepoznano gibanje onstran Karavank. Solska mladina, kateri se je prej vedoma zapirala Koroška, prihaja sedaj v celih trumah in občuduje divno lepoto naših krajev, ebenem pa spoznava misljenje in življenje našega ljudstva. Zelo pametna je tudi odprava legitimacij. Pomena niso imele nobene, pač pa so delale ljudstvu sitnosti in ovirale toliko potreben stik z našimi brati onkraj velikega zida. Ne bo več dolgo in poznali se bomo natančno, poznali nas bodo tudi na Hrvaškem in Belgradu in zginilo bo tisto pesimistično presojevanje našega stališča, kakor smo ga žalibog vsled nezadostnih informacij morali opaziti dozdaj. Ljudstvo je v začetku res še bilo silno zbegano, plašil ga je večni strah pred Nemci. Kdor pa je videl zadnje naše tabore v Št. Janžu, Št. Jakobu in drugod, ali kdor hoče videti silo naših moči, naj si jo ogleda 30. maja v Borovljah, potem pa bo, kakor mi, z občudovanja vredno hladnostjo gledal odločilnemu trenutku nasproti. Pa se ne varamo morebiti? Trdno sem prepričan, da ne. Prezreti pa seveda ne smemo neumorne in smotrenege dela naših nasprotnikov onkraj demarkacijske črte. Nemci pobirajo povsod denar za plebiscit, še solski otroci morajo prinesiti svoje prispevke. Pretekli teden so imeli po vsej Koroški takimenovani »Kärntnerwoche«, nekaj cvetlični teden, kjer so na ta način zbirali denar za pas A. Vodja vse propagande Vincenc Schumy pa je izdal še poseben oklic na vse nemške liste, kjer zahteva, ne morebiti prositi, denar za ogroženi pas. Govori se, da imajo že nabranih 6 milijonov. O tistih 50 milijonih iz Nemčije raje molčim, ker so najbrže samo na papirju. Cesar torej nikakor ne smemo prezreti, je denar in zopet denar, ki ga Nemci v odločilnem trenutku hočejo imeti v rokah in ga bodo tudi imeli. Toliko že poznamo Nemce, da ga bodo v odločilnem trenutku kar sipali med svoje privržence. To že delajo tudi zdaj. Kaj pa mi?! Ali je res še kdo na svetu, ki pričakuje, da bo samo naša vlada potegnila take svote iz davno že praznega žepa, kakor jih zadnji čas potrebujemo za propagando in protistrup! Prepričan sem, da tudi nam ne manjka požrtvovalnih rok, ki bi marsikateri dinar rade darovale za ogrožene Korošce, samo da ne vedo kam in kako. Prihajam torej s predlogom. Bi li ne bilo

umestno, da se naši centralni denarni zavodi takoj obrnejo do svojih podružnic s pozivom, da iste po par sto kron in več žrtvujejo za naše namene? Naši trgovci imajo tisočakov dovolj, prav gotovo se jim čisto nič ne bo poznalo, če tudi oni za Korošce enkrat sežejo v svoje tresorje. Č. gg. župniki po celi Jugoslaviji bi brezdvomno na tisoče lahko nabrali pri svojih faranih, če jim le prilično razložijo kritičen in odločilen trenutek, v katerem živimo zdaj tukaj na Koroškem. Tudi gg. učitelji store lahko mnogo dobrega, ker tudi njih vpliv je zelo velik med ljudstvom. Izobraževalna, telovadna, gledališka, pevška in druga društva, imajo tu najlepši delokrog za ljudsko izobrazbo. Pozabiti ne smem še gg. odvetnikov, ki marsikatero kazen za nepotrebno govorjenje lahko pošljejo na »Narodni svet« v Velikovec, kajti tja se naj pošlje vsaka, tudi najmanjša, svota.

Arnuš.

„Politični katekizem“ ali Kaj mora vsak državljan vedeti o politiki?

Potreba politične izobrazbe je dandanes tako velika, kakor ni bila pri nas še nikdar. Lastno državo imamo, v kateri se nam bo godilo tako, kakor bomo zaslužili po svoji politični zavednosti. Politično izobrazbo mora imeti vsak človek, prav tako ženska kakor moški, saj imajo ženske pri nas že volilno pravico pri občinskih volitvah; to pa je samo predstopnja za dosego ženske volilne pravice tudi za državni zbor. Kdor pa ima katerokoli pravico, ta jo mora znati tudi rabiti. SLS se je vedno potegovala za to, da se politične pravice v kar mogoče enaki meri dajo vsem državljanom brez razlike spola in stana. S tem pa je stranka prevzela tudi dolžnost, da ljudstvo vzgaja tako, da bo politično zavedno.

Mi imamo novo državo, v kateri nam politične in gospodarske razmere ne morejo biti še dobro znane. Pri nas dandanes ne najdemo dosti ljudi, ki bi imeli o moči posameznih strank v narodnem predstavitelstvu jasno sliko. In če je to človek tudi že bral kdaj v časopisu, zopet pozabi, časopis se pa izgubi. Knjige, ki bi obsegale odgovor na taka praktična vprašanja, ki si jih stavi človek vsak dan pri branju časnikov pa sploh nimamo, v kolikor je nam znano.

Že dolgo se je čutila tudi potreba, da bi se sestavila priročna knjižica, ki bi obsegala vsaj kratko tudi program najvažnej-

ših strank naše države.

Svetovna vojska in homatije, ki so čisto naravno vezane s postankom novih držav, so rodile tudi mnogo drugih vprašanj, na katera bi radi imeli odgovora. Kje tičijo vzroki svetovne vojske? Kakšna usoda nas čaka v Jugoslaviji? Kaj bo z našim denarjem?

Na vsa ta vprašanja, kakor tudi na več drugih vprašanj, ki moramo vedeti nanašajo odgovor takorekoč vsak dan, naj se razgovarjamo v domači vasi z domačini ali na železnici s sopotniki, skuša dati odgovor knjižica: »Politični katekizem ali Kaj mora vsak državljan vedeti o politiki«, ki jo je izdalo tajništvo Slovenske ljudske stranke.

Seveda poda knjižica tudi prvotne pojme političnega znanja: Kaj je politika? Kake vrste držav imamo? Kdo ima v posameznih državah moč v rokah? itd.

Želja po taki knjiži se je izrazila večkrat; pravtako so si želeli tako knjižo naši mladeniči, naši Orli, naši somišljeniki med kmetiskim in delavskim ljudstvom kakor tudi naša duhovščina in drugi izobraženci.

Zato je knjiža sestavljena tako, da jo bo z lahkoto bral in razumel preprostelec; izobražencu pa bo z navedbo virov podala sredstva, da se bo lažje sam izobraževal še nadalje.

Knjiža je bila stavljena že 14 dni poprej, preden se je sestavila sedanja nova koncentracijska vlada. Vsled velike zaposlenosti Jugoslovanske tiskarne pa knjiža ni izšla pod prejšnjo vlado, ki jo imenuje knjiža seveda »sedanjo vlado«. To, upamo, ne bo nikogar motilo, zlasti ne, ker je vsaki knjiži priložen listek, ki to stvar dostavlja in ki ima tudi imena vseh sedanjih ministrov z navedbo resorta, ki ga upravlja, in stranke, ki ji pripada. Tak seznam ministrov je skoro neobhodno potreben vsekemu, ki bere časopise.

Knjiža obsega nebroj stvari, ki so zanimive za vsakega Jugoslavana brez razlike stranke in vsekakor potrebna, da jih ve. Pa tudi odstavi, ki pojasnjuje naloge SLS in odgovarjajo na očitke proti tej stranki, so pisani mirno in stvarno, tako, da ne žalijo nikogar. Kajti knjižica ima namen, da širi politično izobrazbo in pomaga zidati našo Jugoslavijo, ne pa, da razvema neploden prepir.

»Politični katekizem« je torej poskus, da bi se ustreglo vsaj malo vsem onim, ki žele imeti nekaj pregleda o najvažnejših vprašanjih sedanje dobe. Knjiža ima še mnogo pomanjkljivosti, ki se bodo polagoma odpravljale, če nam bodo naši prijatelji pridno pošiljali svoje pripombe h »Katekizmu« ali pa celo poslali kar izdelane se-

stavke, ki naj se sprejmejo v prihodnjo izdajo. Kakor povsodi, je bilo tudi pri sestavi te knjižice veliko dela in malo delavcev. Naš cilj je ta, da mora imeti odsej SLS vedno svoj »Katekizem«, ki se bo razvijal zaeno s stranko. Vsaj vsako leto naj izide nova izdaja.

Sedaj pa pride glavna stvar: Ta »Katekizem« mora imeti v rokah vsak naš somišljenik. Kako to doseči? Kje se bo dobil »Politični katekizem«?

1. Pri tajništvu SLS, po 6 kron. Kdor ga hoče naročiti po pošti, naj vzame navadno dopisnico, napiše kot naslov: »Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna II.«, na drugo stran pa: »Naročam Politični katekizem« in natančen naslov. Nato dobi knjižico in izpolnjeno položnico, s katero lahko vplača 6 kron pri vsakem poštnem uradu.

2. V prodajalni Katoliškega tiskovnega društva (pri Ničmanu) v Ljubljani, v Kopitarjevi ulici, v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani in knjigarni »Ilirija« v Kranju. Cena kakor zgoraj.

3. Po 10 izvodov se bo poslalo vsem našim društvom, da jih razpečajo med svojimi člani. Ako kako društvo tega ne želi, naj nas obvesti, kakor tudi, če želi več izvodov.

Kdor naroči 20 izvodov ali več skupaj, dobi knjižo po 4 k 50 vin., tako da bodo imeli prodajalci oziroma društva skromno odškodnino za trud z razpečevanjem.

Knjiža obsega okoli 100 strani. Vsakdo, kdor pozna danes draginjo papirja in stroške v pisarni, bo videl, da je cena tako nizka, da komaj pokrije stroške za papir in tisk. Saj danes 6 K predstavlja samo — pol kile slabše moke ali četrt litra vina, torej približno toliko kakor 20 vin. pred vojno. Zato smo želeli nastaviti ceno knjiži tako nizko, da bi oziroma ceno ne oviral nikogar, da bi si potrebne knjige ne nabavil.

Knjiža je v knjigovaznici in se prične razpošiljati in prodajati prihodnji teden.

Za naše ujetnike.

Poslanec dr. Hohnjec je dne 22. maja v zadevi naših vojnih ujetnikov, zlasti onih v Rusiji, poslal ministrskemu predsedniku dr. Vesničju in ministru Miniščiču kot voditelju poslov zunanjega ministristva naslednje pismo:

Gospod minister!

Težko je breme vojnega ujetništva. Čim dalje se mora nositi, tem bolj postaja

LISTEK.

Spomini starega dekleta.

Francoski spisal René Bazin. Prevel F. P. Hrast. (Konec.)

To mislim, ako pravim, da mora biti človek vzvišen nad knjigo, ki jo čita. Toda, če je kdo ni čital? mi boste rekli. Čitali so jo drugi. Knjiža ima nekaj sloves, nekaj parfum, nekaj vonj. Sicer pa pravzaprav ne delate drugače, ako skačete na lov n. pr. čez mejo ali potok. Ne veste natančno, kako visoka je meja in kako širok je potok, toda, ker poznate svojega konja, veste gotovo, da bo preskočil. To navado imajo tudi mornari, kadar pravijo, da plovejo »na slepo srečo«, ker se zanašajo na to, kar znajo, na svoje bistre oči in fina ušesa, da morejo voziti po megli ali ponoči. Spoštovanje do samega sebe in svoje moči nas vedno vzpodbuja.

Mlada dekleta imajo pri tem dobro navado: prosijo mater, da jim čita. Mlade žene neke gotove družbe imajo vedno te pomoči, kajti njihovi možje čitajo navadno malo — poznajo tudi take, ki vobče ne čitajo in najde se tuptam — v takozvani boljši družbi ni to nič nenavadnega — precejšnja razlika med duševno izobrazbo žene in moža. Toda mlada dekleta imajo svojo mater, ki jim čita. Kadar čita mati na glas svojim hčeram, se nahaja v eni

svojih najlepših vlog, ki jo zna igrati kakor nihče drugi. Ona sluti že naprej zarez, dela jih tako spretno in zašije robove tako hitro, da človek ne zapazi ničesar. Ali ste to zapazili? Če čita kako knjižo možki — in ni da bi morala biti ravno grda — se njegov obraz izpreminja tako, da se iz tega vidi, da se bo sedaj nekaj zgodilo, knjiža ga prezame, njegov glas drhti, tuptam so točke, ki zavro zanimanje čtiva in podčrtavajo, karu je nejasnega in devlejo gotove fraze v prazne oklepaje. Koliko finejša je mati in ravno zato, ker je mati! Materinstvo stvarja dve duši obenem: otrokovo in materino. Mati, ki čita, ima neko avtorsko sigurnost, da, še več, neko srečno predznost: nadomesti ti besedo kakor bi vtaknila kako piko na vezenini; ne boji se, če bi postala nesramna ali smešna in res ni nikdar. Koliko in kako koristnih korektorjev imajo še pisatelji, ko so izvršili že stavci in korektorji v tiskarni svoje delo! Koliko krasnih naukov bi dobili, če bi mogli slišati! In tako se mnoge knjige, ki se ne smejo brati v originalu čitajo lahko v živi materini izdaji. Koliko bolj se mi dopade ta sistem kot pa tista indeferentna mehkoča, ki dovoljuje deklici samo nekatere, zanjo izbrane knjige in ki je kriva, da nestrpno čaka ure, da bo mogla tudi ona odpreti knjižo, ki jo je čitala mati sam in nathoma. Koliko lepega čtiva, ki vzgaja voljo, lahko pripravijo na ta način in naredijo iz deklet nezaljubljenim, ki se hranijo samo z ro-

mani in romancami, ampak ženske, ki so v stanu gledati življenju v oči, ženske čiste srca in krepke volje, ki poznajo natančno svoje dolžnosti, kar jih usposablja, da korakajo trdno skozi življenje, si ga podvržejo kot kako kraljestvo in postanejo v njem kraljice.

In to jim daje neminljive vire za hvalježnost otrok. Ko dorastejo in presojajo ne še življenje, ampak svoje življenje in, ko morejo videti, da je bila njihova mladost pametno urejena in vožena in nežno rešpektirana, da se je branila sama, kolikor je bilo treba in da je za drugo bila branjena; ko se čutijo močne, razvite in nedotaknjene, pravijo svoji materi seveda druge toda besede slične tem, ki jih je izreklo neko mlado dekletce, ki ga poznam: »Mamica, vi ste najbolj ljubki, zato sem vas izbrala.«

Čaz preizkušnje, čas priprave. Dobro je, ako traja dolgo, tako da raste svoboda v razmerju, kakor pada radovednost. In potem pride čas, ko so videle oči toliko razburkanega valovja, da presodijo lahko globino po sami barvi površja. Tedaj gre človek lahko daleč, da vé le za svetilnike in postane star pilot, ki se spusti lahko na morje skoro ob vsakem vremenu.

Sestre moje, ki to čitate, bodite prepričane, če postavljate spoštovanje pred samim seboj našemu čtivu meje, da pa ni mej, kar se tiče njegove raznolikosti. Ne čitajmo samo, ampak bodimo izobražene,

celo modre ženske; za tem je treba stremeti, vkljub Molièru. Mnogo je knjig, ki so samo nekaka gnijla operacija duha. One imajo svoj čas. Če zavzamejo ves čas, je preveč. Katere metode se je treba posluževati tu? Mislim, da je ni. Ne bom trdila tega za mladega moža, ki se pripravlja za svoj poklic; izpričevala zahtevajo gotovo programatično delo. To pravim tudi za žensko, ki bi rada dobila diplomu. Toda večina žensk se ravna pri čitanju po kakem okusu ali po kaki fantaziji, da izbirajo torej po svojem okusu ali svoji fantaziji in da so na njihovih mizah pomešani španski pisatelji s francoskimi, angleški z italijanskimi in da prehajajo, ne da bi jih zapelala vest, iz devetnajstega v sedemnajsto stoletje ali v srednji vek in celo na latince. Zmerom sem opazala neko gotovo vzvišenost pri ženskah, ki so znale nekaj latinškega, in ta vzvišenost je obstojala v neki trdnosti v misljenju, neki moči nad samim seboj in nerazbrzanosti v literaturi. Red tu nima velikega pomena. Glavno je raznolikost v študiju, ki je kakor okna, ki so odprta v svet. Kar se tiče tega, mora biti človek strog in treba je znati postaviti svojemu okusu za nekaj časa brzdo.

Kadar gre za izobrazbo žensk, se zdi kot da bi bila prva skrb profesorja, predavatelja ali govornika, da jih »pobavava«, kakor se je govorilo nekoč. Obračajo se na njihovo fantazijo, na njihovo občutljivost. In to ni napačno. Toda redkokdaj se obrne kdo na njihov razum; bojé se, da ni

neznosno. Up na rešitev, ki ga je iz početka lajšal, je pojemal in padal, čim bolj so se množili dnevi suženstva. Komur pa so ti dnevi narasli v dobo 4, 5, 6 let, ali je čudo, da je zavladoval nad njim moreča brezupnost?

Pozabljeni smo, izgubljeni sini. Ah, dolga, težka, izgubljena leta, mladost ubita, križana v tujini!

Taki in slični pretresljivi klici donijo k nam iz daljne Rusije.

Na stotine in tisoče jih je sinov naše jugoslovanske domovine, ki še vedno ječijo v sponah vojnega ujetništva. Broj vojnih ujetnikov iz nekdanje avstro-ogrske monarhije, koji se še vedno nahajajo v Rusiji, se čeni na več stotisoč: v sovjetski Rusiji jih je 100.000, v Turkestanu 30.000, v južni Rusiji 25.000, v Zahodni Sibiriji 90.000, v Vzhodni Sibiriji 35.000, v primorski pokrajini 11.000 itd. Koliko tisoč Jugoslovancev je med temi stotisoči?

Vlada našega kraljevstva ni bila brezbrizna za usodo vojnih ujetnikov. Večkrat sem imel priliko opozoriti kompetentne činitelje na to, kar bi se dalo in tudi moralo storiti za osvoboditve jugoslovanskih ujetnikov. Vlada je že storila mnogotere korake za osvoboditev sinov jugoslovanske domovine iz italijanskega ujetništva. Vedno pa še moram čakati na obljubljeni mi odgovor o broju Jugoslovancev, 1. ki so prišli v italijansko ujetništvo, 2. ki so se že vrnili iz italijanskega ujetništva, 3. ki se še zdaj nahajajo kot ujetniki v Italiji.

Nujno opozarjam našo vlado na uboge jugoslovanske ujetnike v Rusiji. Češko-Slovaška, Nemčija in Avstrija so podvzele energične in uspešne korake za osvoboditev svojih državljanov iz ruskega ujetništva. Za pokritje stroškov za transport ujetnikov so postavile v svoj budget precejšnje vsote. Tako n. pr. Avstrija vsoto 200 milijonov kron. Saj stane že transport na ladji za posameznega moža okoli 180 dolarjev. Pri tako človekoljubni akciji, kakor je osvoboditve vojnih ujetnikov, ne bi smela štediti z denarjem ne država, ne imoviti zasebniki ne, zlasti ne denarni zavodi in dobrodelna društva.

Zadnji čas je Zveza narodov začela posebno pažnjo in skrb obračati vprašanju vojnih ujetnikov v Rusiji. V tem oziru je slovečemu Norvežanu Nansenu poverila nalogo, da posreduje med zastopniki ruske, nemške in avstrijske vlade za rešitev nemških in avstrijskih ujetnikov. Dolžnost naše vlade je, da Zvezo narodov zainteresira za usodo in osvoboditve naših jugoslovanskih ujetnikov. Naj ne bo Jugoslovancem zopet zadnji, ki bo rešen ujetniških spon.

Prosim g. ministra, da pripravi vsa sredstva ter izvrši vse korake, da bo kakor najprej mogoče ura osvoboditve prišla tudi za bedne jugoslovanske ujetnike v Rusiji.

General Carranza umorjen.

LDU Newyork, 22. maja. (DunKU.) Po uradnem poročilu iz Mehike je general Carranza bil v četrtek dopoldne umorjen.

LDU Washington, 25. maja. (DKU-Brezlično.) Po ameriških poročilih iz Mehike je bil predsednik Carranza v četrtek jutraj ubit v gorovju pri Puebli. V njegovem spremstvu sta bila med drugimi generala Gonzalez in Montez. General Obre-

gon iz tabora revolucionarcev poroča uradno, da je Carranza pustil na cedilu Herrero s svojimi četami. Herrero je na početku poizkušal Carranza rešiti; potem je pričel napad, ki je povzročil smrt Carranze. Naposled se je Herrero pridružil revolucionarnim četam.

LDU Mehiko, 25. maja. (DKU-Brezlično.) Posebni vlak, s katerim so vozili Carranzovo truplo v glavno mesto, je skočil s tira. Zato se je prihod v Mehiko zakasnil. Iz zadnjih poročil glavnega stana generala Obregona izhaja, da sta bila Carranza in general Molana ubita speča.

LDU El Paso, 25. maja. (DKU-Brezlično.) Dejanska vlada v Mehiki je razpisala 100.000 pez nagrade onemu, ki ujame Villo.

Ceška.

Nova vlada.

LDU Praga, 25. maja. (CTU) Novi kabinet je sestavljen takole: Tusar prevzame predsedstvo in narodno brambo, Švehla notranje stvari, dr. Beneš zunanje stvari, dr. Engliš finance, dr. Šrobar narodno zdravstvo in unifikacijo, Staněk pošto in brzojav, Habermann prosveto, dr. Meisner pravosodje, Stříbrný železnice, dr. Vrbenský javna dela, Sontag trgovino, Schannis prehrano, Prašek poljedelstvo, dr. Winter socialno skrbstvo, minister brez portfelja dr. Dorer ima pooblastila za Slovaško, minister brez portfelja dr. Hotoewetz pa bo organiziral zunanjo trgovino.

Protidraginske demonstracije.

LDU Praga, 23. maja. (DKU) Kakor poročajo nemški listi, se je nad mestom Vrhlabje proglasilo izjemno stanje zaradi demonstracij proti draginji. Vlada je poslala v Vrhlabje 500 vojakov. Doslej je bilo 18 oseb aretiranih.

Avstrijska republika.

Vprašanje Zapadne Ogrske.

LDU Budimpešta, 25. maja. (DunKU) Dunajski dopisnik mažarskega lista »Nemzeti Ujsag« je izvedel v dunajskih ententnih krogih, da bo prva naloga obnovitvene komisije rešitev zahodnoogrskega vprašanja. Ententni načrt obstaja v tem, da bodo mažarske čete po podpisu mirovne pogodbe zapustile ozemlje, ki je prisojeno Nemški Avstriji in da bodo na njihovo mesto prišle ententne čete, najbrže od kontingenta, ki se je v času ljudskega glasovanja zbral na Koroškem in Štajerskem. Avstrijske čete za enkrat ne bodo zasedle zahodne Ogrske, ker hoče, kakor se govori v političnih krogih, obnovitvena komisija zahodno-ogrsko vprašanje rešiti tako, da rešitev za Mažare ne bo tako bolesta, kakor bi bila, ako bi se mirovna pogodba izvršila dobesedno. Komisija za obnovo naj bi avstrijsko vlado pripravila do tega, da bi pristala na to, da bi šest mesecev po izpraznitvi zahodne Ogrske interesirano prebivalstvo samo odločevalo z glasovanjem, ali hoče pripadati Ogrski, ali pa Avstriji. Avstrijska vlada bi za naklonjenost dobila od Mažarske važne gospodarske in finančne koncesije, posebno pa bi se ji dobavljalo žito in živa živina. Tekom šestih mesecev odkar bi mažarske čete zapustile ozemlje, pa do ljudskega glasovanja naj bi zapadno Ogrsko upravljale stare lokalne oblasti pod nadzorstvom ententnih komisij.

toda ne iz knjig, ki ga spakujejo in potem napadajo, ampak iz knjig, ki ga razlagajo. Smisel življenja in pogled na svet je popolnoma drugačen po tem, če duh pozna to vprašanje ali ne. Človek se lahko izogne temu samo s kako napako, koje važnost se ne bi mogla premeriti niti v pogledu navadnih človeških posledic. Kajti tudi one, ki ne najdejo vere, ako jo študirajo, najdejo vsaj neizmerno dobroto, da jo razumejo in da morejo točno govoriti o njej. Vem gotovo, da bodo izšle iz tega študija bolj plemenite in zmožne večje pravičnosti.

Ne pozabljam tudi, da dovoljuje frazeologija, ki jo porabljajo po volilnih govorih in člankih, ljudem, ki teh problemov popolnoma nič ne poznajo, da se izdajajo za osvobodene duhove. Toda resnica je čisto druga. Celo svoje življenje sem imela priliko, primerjati ti dve vrsti moških in žensk: one, ki vedo kaj in one, ki ne vedo ničesar o verskih stvarih. In prisiljena sem pripoznati, da je neznanje v verskih zadevah gotov vzrok manjše intelektualne vrednosti. Je neki svet, v katerega gotovi možje in gotove ženske ne stopijo, in ta svet je neizmeren. So ljudje, ki jih oni ne poznajo, kojih jezika ne razumejo, in ven dar so njihovi bratje in jih je na milijone. Zgodovina bi bila deloma nerazumljiva, ako bi ne vedeli, da so ljudje imeli vero ali da so vsaj razumeli; najlepše umetnine, kar jih je kdaj bilo na arhitekturi, glasbi, slikarstvu, skulpturi ne predajajo svojih duš preveč oddaljenim dušam; najlepše besede, kakor bratstvo, moralnost, nesmrtnost izgubi svojo podlago in svoj misel; v socialnem napredku se kaže le malenkostna človeška iznajdljivost.

4% srečkovno posojilo.

LDU Deutsch Altenburg, 24. maja. (Brezlično.) Podpisovanje 4% avstrijskega srečkovnega posojila iz leta 1920 znaša doslej okroglo eno milijardo in dvesto milijonov kron, med temi stopetdeset milijonov, ki jih je podpisal konsorcij avstrijskih bank.

Mažarska.

Mirovna pogodba se podpisuje.

LDU Budimpešta, 25. maja. (DunKU) Ogrski dopisni urad objavlja besedilo mažarskih not, izročenih dne 21. maja v Versaillesu. Prva nota naznaja odstot mažarske mirovne delegacije. Odgovorna nota mažarske vlade se pridružuje izvajanjem Apponyja, ki izjavlja, da hoče mirovno pogodbo podpisati. Nota protestira proti očitnemu kršenju pravice do samoodločbe narodov in izraža upanje, da bo dopolnilna komisija, kateri je poverjena določitev mej, stremila po tem, da se odpravijo krivice. Spricho tega in v svesti si resnega položaja države misli mažarska vlada, da se ne more ogniti podpisu mirovne pogodbe. Kakor hitro bo mažarska vlada obveščena o roku za podpis mirovne pogodbe, bo nemudoma imenovala svoje pooblaščenec zastopnike za podpis mirovne pogodbe.

Italija.

4 milijarde za obnovo novih pokrajin.

LDU Rim, 24. maja. (DunKU. — Brezlično.) Uradni list objavlja kraljev dekret, ki pooblašča vlado za izdajo posojila 4 milijard lir za obnovo po voni škodi v zasedenih in nanovo pridobljenih pokrajinah.

Francija.

Predsednik Deschanel ponesrečil.

LDU Pariz, 23. maja. (DunKU. — Havas.) Predsednik Deschanel je na potovanju v Monbrison padel iz vlaka. Pri tem se je poškodoval, toda ne hudo. Prepeljali so ga v Montargis z avtomobilom.

LDU Montargis, 24. maja. (DunKU. — Havas.) Danes so izdali bulletin o zdravstvenem stanju predsednika republike Deschanela. Stanje je zelo povoljno in ne zbujajo vznemirjenja.

LDU Pariz, 24. maja. (DKU) Predsednik Deschanel, njegova soproga in ministriški predsednik Millerand so ob devetnajstih z avtomobilom prispeli v Elisée. Predsednik je sam stopil iz voza in hitro šel preko stopnic.

Anglija.

Zbornica in boji na Ruskem.

LDU Amsterdam, 24. maja. (Brezlično.) V angleški spodnji zbornici je pred govorom ministra Bonar Lawa izjavil lord Cecil, da je v zunanji politiki nastopil kritični trenutek. Namen zveze narodov je zavarovati mir. Zakaj se ni zaprosilo njegove posredovanja glede Poljske? Treba je preprečiti, da Finska in Rumunija ne začeta nove vojne zoper boljševistično Rusijo. Nastop zveze narodov še vedno lahko prepreči vojno med Rusijo in Poljsko. — Minister Bonar Law je odgovoril na vprašanje, da ruska sovjetska vlada ni bila pozvana, naj vstopi v zvezo narodov in da se tudi ni uradno obvestila o

škoda! Človek sluti in ljubi tisto veličastno bitje, kakršno bi bil človek, če bi korakal mesto pri mali leščerbi, ki mu sveti na pot, pri polni solnčni svetlobi. Koliko sem jih našla v življenju! Mnogokrat so vedeli vse, samo bista ne; uživali so zaslužno slavo, imeli dar govora, razumnosti, pristrčnosti in željo, da bi bili deželi koristni, in dostikrat resnično skromnost. Toda manjkala jim je neka višja sila; bili so brez moči tam, kjer se čutijo milijoni svobodne; zdeli so se mi kot veličastne ladje, ki so jim potrta jadra, medtem ko so majhni čolni lahko jadrali po visokem morju. Polet misli v začetku in na koncu, zatekanje k neki sili, ki je vse, harmonija nekega sistema, kjer ne manjka ničesar, kjer narava ni žrtvovana, ampak vzvišena, čudovito občevanje dni v vesoljstvu in v stoletjih, kjer ni ovir časa in prostora — oni niti ne slutijo ne teh veličin niti drugih, ki tvorijo čisto nedotaknjen zaklad najvernejših ljudi. Pogovarjali so se z menoj in spoznala sem takoj njihovo veliko znanje v človeških in njihovo popolno nevednost v božanskih stvareh.

Da, večkrat čutim veliko simpatijo pomešano z obžalovanjem za ljudi, ki ne mislijo tako kakor jaz. To ni navadno prijateljstvo, zato ker izvira iz nečesa drugega kot iz zmožnosti in lastnosti, ki so jih pokazali, zato, ker izvira iz neke neaktivne sile, ki je v njih, ki bi mogla razcestiti in dvigniti lepoto njihovega duha, njegovo moč, njegovo smelost n njegovo veselje.

In zato pravim: »Vsi, ki čitate, dvignite se v svojem čitvu nad življenje!«

njenem obstoju. Glede Poljske je dejal, da so boljševiki dovolj jasno izjavili Poljsko, tako n. pr. v poslanici Trockega na francoski narod, kjer veli: »Ko obračunamo z Denjikinom, vržemo svoje ogromne rezerve na poljsko fronto.«

Razna poročila.

Mednarodna zveza mirovnih družb.

LDU Bazel, 24. maja. (DKU) Švicarska brzojavna agentura poroča: Na včerajšnjem občem zboru mednarodne zveze mirovnih družb, ki se je sestal prvič po vojni, je bilo prisotnih 70 zastopnikov mirovnih družb, med njimi tudi Nemške Avstrije. Dnevni red se je v glavnem bavil z novo ureditvijo odnosa med državami, ki so se udeležile vojne in onimi, ki se je niso udeležile. V dopolnilski seji je predsednik mednarodnega mirovnega urada senator La-fontaine podrobno kritiziral organizacijo zveze narodov in je zahteval revizijo versailleske mirovne pogodbe. Zastopnik Norveške je zahteval, naj se vsi narodi pripustijo zvezi narodov. Zagovarjal je demokratično organizacijo zveze in ustanovitev mednarodnega razsodišča.

LDU Bazel, 25. maja. (DunKU) Mednarodni kongres mirovnih družb je danes nadaljeval svoje razprave. Sprejet je bil sklep o valutnih vprašanjih, v katerem se prizna svobodna trgovina in v katerem se zahteva ustanovitev mednarodne organizacije za obnovo normalnih proizvodnih in trgovinskih razmer. Glavna naloga tej organizaciji bi bila vzpostavitev mednarodne plačilne metode na podlagi zlate veljave in izdaje svetovnega posojila. Profesor Moriaud (Zeneva) je potem poročal o demokratizaciji zveze narodov. Hitler sprejem držav v zvezo da je potreben. Pravica do vojne napovedi naj se popolnoma odpravi.

Vprašanje nemške vojne odškodnine.

LDU Pariz, 23. maja. (Brezlično.) Ministrski predsednik Millerand je izjavil, v pododsekih za finance in za zunanje zadeve, da določitev zneskov, ki jih ima plačati Nemčija, ni ne kršitev in tudi ne revizija mirovne pogodbe. Glede razdelitve vsote 120 milijard zlatih mark se je tudi s predsednikom Wilsonom dosegel sporazum. Francija dobi 35 milijard zlatih mark. Vsa odškodnina, ki jo ima dobiti Francija, znaša 132 milijard frankov kot glavica za opustošene pokrajine in 58 milijard frankov kot glavica za mirovino. Zlata marka je vredna eno četrtinko dolarja. 66 milijard zlatih mark odgovarja torej skoraj natančno 210 milijardam frankov, tako da je dosežena skupna odškodninska vsota. Belgija je že izjavila, da se strinja s predlagano razdelitvijo. Obresti se še niso določile, toda kakor vse kaže, ne bodo nižje, kakor so se svojčas določile v Versaillesu, to je 6 odstotkov in en odstotek amortizacije.

LDU Pariz, 23. maja. (Dun. KU. — Havas) Ministrski predsednik Millerand je izjavil v pododsekih za finance in zunanje zadeve, da je bil sporazum v Hytheu v resnici samo splošnega značaja. Razmerje razdelitve nemške vojne odškodnine, ki se je določilo v Hytheu s 55 % za Francijo in s 25 % za Anglijo, je isto kakor ono, ki je bilo določeno pri mirovni pogodbi. Millerand je obrazložil, zakaj da so se zedinili na številko 12 milijard zlatih mark. Ostalih 20% bi si delile Belgija, s katero se je že sklenil dogovor, Srbija in Italija. V zmislu predloga francoske vlade se ne nanašajo na to vsoto 120 milijard dobave v naravi, kakor n. pr. premog, kot odškodnina za opustošene rudnike, ali materijale in živila kot nadomestilo za razdejane in tatvine.

Železniške zveze.

LDU Pariz, 22. maja. (DunKU.) Pogovori med nemško železničarsko delegacijo in francosko komisijo pod predsedstvom načelnika gospodarskega oddelka ministrstva za zunanje posle, Seydoux, so dovedli do naslednjih uspehov: 1. Železniška Zveza Pariz—Varšava bo razdeljena po eni strani na vlak iz Pariza na Ostende čez Koeln in po drugi strani na vlak v Prago, Varšavo in na Dunaj. To velja od danes znanprej. 2. Prišlo je do sporazuma s francosko družbo severnih železnic, po katerem bodo vozili direktni vozovi v Frankfurt in čez Prago v Varšavo in končno v Monakovo s eventuelno zvezo na Dunaj in dalje. 3. Sporazum s pariško družbo severnih železnic in z belgijsko železničarsko družbo glede uvedbe direktnih vozov vseh razredov kakor tudi spalnih vozov v Berlin in eventuelno v Varšavo. V kratkem bo v Kehlenu nova konferenca, ki bo obravnavala podrobnosti uvedbe vlakov.

Proti poljski ofenzivi.

LDU Kodanj, 25. maja. (DKU) Iz Londona se poroča: Izvrševalni odbor rudarjev se je pridružil delavskim zvezam, da bi prisilili vlado, da bi nehala podpirati poljsko ofenzivo proti sovjetski Rusiji. Narodni odbor angleških železničarjev je naročil svojim članom, naj ne odvažajo materijala, namenjenega za Poljsko.

majo moči, da bi premislile kak silogizem. In proti temu nepravilnemu strahu in pravzaprav proti temu napačnemu mnenju se moram obrniti.

Zenskam ni treba, da bi znale celo zgodovino filozofije in se mučile s knjigami, ki pripovedujejo, do kako globoke nesparteti je pripeljala dostikrat plemenite razume začelna zmota, ki so jo ponosno in samozavestno zagovarjali. Želela bi samo, da bi se opozorile na glavna filozofska vprašanja, na in pri katerih bi se naučile misliti. Silno je želeli, da bi vedele ne samo, da je gospod X. norec in gospod Y. da je drugi — vse to vedo, če so prišle v dotik z njima — ampak tudi, zakaj je tako; da se ne bodo samo instiktivno bale kakšnega napačnega nauka, ampak da bodo znale tudi z eno besedo, brez dolgega prerekanja in brez pedanterije pokazati, da so zapazile zmoto, da jo poznajo in da jih ni prevaral kak frazac ali sofist.

Zenske so po popolnoma sposobne za tako izobrazbo, pa naj prihaja od profesorja ali iz knjige. One so čudovito nagle in sigurne v razumevanju tako v idejah kakor čustvih. In kasneje uporabljajo jako dobro to orožje, ki so si ga osvojile. Napihnen balon se izprazni najsigurneje, ako se prebode s klobukovo iglo; one jih bodo prebadale tem rajše, čim bodo skoro vedno opazile, da jih resnica dviga v njihovem ženskem dostojanstvu in dviga njihov vpliv kot žene in matere.

Zlasti pa je potrebno, da dobro prouče katoliški nauk. Mislim tu vernice, ki se morajo v življenju braniti, toda tudi druge, ki morajo vedeti. Tem bi jaz rekla: »Tudi vé morate študirati krščanski nauk,

Mandat za Armenijo.

LDU Washington, 25. maja. (DunKU. — Reuter.) Predsednik Wilson je prosil kongres, da bi pooblastil Zedinjene države, da sprejmejo mandat za Armenijo.

Stavke.

LDU Pariz, 23. maja. (DunKU. — Havas.) Kljub povelju zveze železničarjev, da se nadaljuje stavka, se je v zadnjih dveh dneh mnogo stavkajočih železničarjev povrnilo na delo. Na omrežju državnih železnic se je doslej 2200 železničarjev povrnilo na delo.

LDU Valencia, 23. maja. (DunKU. — Havas.) Tukaj je izbruhnila splošna stavka.

LDU Sevilla, 23. maja. (DunKU. — Havas.) Pristaniški delavci so jeli stavkati.

Politične novice.

+ »Lažejo«. Včerajšnji »Naprej« nam hoče po svoji stari metodi dokazovati, da SLS ni od svojega početka do danes dosledno zagovarjala demokratičnega načela v vprašanju volilne pravice. Pravi, da je že leta 1905. tedanji deželni poslanec delavskega mesta Idrije po naročilu svojih volilcev stavil v deželnem zboru nujni predlog o uvedbi splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice po proporcijem sistemu za vse javne zastoje — torej tudi za občine in deželni zbor. Predlog, da je propad, ker ni bilo med vsemi poslanci tudi med onimi od klerikalne stranke, niti enega, ki bi zanj glasoval! Klerikalci so se iz predloga, oziroma iz vse splošne volilne pravice norca delali, čemur dokaz je »Slovenec« članek z duhovitim naslovom »Tingl tangl«, kjer se dr. Lampe norčuje iz zahteve ljudstva. — »Naprej« ima svoje bralce za tako naivne in nevedne zgodovinarje, da misli, da so res že vsi pozabili, da je ravno takrat SLS vodila zgodovinsko borbo za splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico, da je bil takrat poslanec idrijskega delavstva član SLS. Pregledali smo »Slovenec« letnik 1905, malodane vsaka stran je črsten list v tej borbi. Zloglasnega Lampetovega članka »Tingl tangl« nismo našli, pač pa smo našli v 277. številki dolgo poročilo o dr. Lampetovem govoru na shodi Slovenskega kat. delavskega društva v Ljubljani, kjer kritizira liberalni nedemokratični načrt volilne reforme za ljubljanski občinski svet. V tem govoru se zavzema tudi za žensko volilno pravico. Na shodi je bil tudi sodrug Tokan, ki se je obregnil ob dr. Luegerja in tirolske »klerikalce«. Dr. Lampe ga je zavrnil: »Če se bomo mi v tem pregrešili, nas le napadajte, dokler pa mi prav delamo, nas pustite pri miru z očitanjem drugih, za katere mi nismo odgovorni.« Dr. Lampetu in SLS ni mogel Tokan nato nič odgovoriti. Te ga bi se moral Tokan nič spominjati. Če bi bil »Naprej« naslovil svoj »dostojni« članek »Lažemo«, bi bilo v redu.

+ Politična zrelost. Svoje čase so dični JDSarji skušali svoje ljudi spravljati na vodilna mesta tudi s parolo, da ne sme odločevati toliko strankarska pripadnost kot strokovna zmožnost. Ni treba poudarjati, da so znali delati za svoje ljudi grozansko reklamo, vsaka še tako skromna njihova oseba je postala takoj velika »luč« in kapaciteta na tem ali na onem polju. Sedaj se čuje, da bo JDS reklamirala za se poverjenost za socialno skrbstvo, zato hočejo dokazati, da imajo tudi fante za to. Najprej je izkazoval svoj socialni čut dr. Tavčar v svojih razgledanjih o stanovanjski reformi, včeraj pa je pripeljal nad črto celo Luigi Calco in se priporočal delavstvu v članku »Delavstvo in draginja«. Uvidel je pač, da je njegov podlistkarski humor postal preveč kisel in si je mislil, da je najbolj primeren za uvodne članke. Njegova »vinska valuta« je res jako primerno čtivo za liberalno delavstvo. Menda bo to začetek in podlaga pozitivnega delavskega programa za JDS. Neliberalno delavstvo bo g. odveta samo vprašalo, za koliko misli znižati po roginarni vinskiovalutni teoriji svoj odvetniški tarif. Tako prijetno šegavo se sliši njegovo priznanje: »Mi cenimo previsoko razsodnost in uvidevnost našega delavstva, da bi mogli domnevati, da bo ostalo gluho in slepo za časovne zahteve.« Sicer pravi g. pisatelj skromno, da je napisal svoj socialno-političen članek brez vsakega postranskega namena. Naravnost ganljiva ljubezen do čistega humorja prav brez vsake primesi!

+ Papeški delegat na Reki. Iz Zagreba poročajo: Kakor hitro je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer izvedel, da je dospel na Reko papeški delegat msgr. Constantini kot administrator, se je takoj obrnil na sv. Stolico in zahteval zaščito interesov naše države in njenih katoliških podanikov.

+ Dovoljena politična zborovanja. Iz Belgrada poročajo: Minister za notranje posle je dovolil prirejanje političnih zborovanj v Hrvatski in Sloveniji.

+ Protest proti monopoliziranju izvesteljske službe. Dne 21. t. m. dopoldne so prisli zastopniki belgrajške časopisja k ministrskemu predsedniku dr. Vesniću in ga prosili, naj uvede preiskavo proti

francoski agenciji »Avala«, in sicer glede monopoliziranja izvesteljske službe.

+ Belgrajsko časopisje. O tem piše belgrajski poročevalec »Novosti«: V Belgradu izhaja danes čez dvajset listov, med temi nad deset političnih dnevnikov. Splošno se v Jugoslaviji čuti pomanjkanje izvršnih časnikarskih moči, posebno pa v Srbiji, kjer so vojne za osvoboditev pobrale več odličnih novinarjev. Namesto teh so se lotili časnikarstva — kakor povsodi — vsi vrst ljudje: trgovci, prostaki, špekulantje, vojni milijonarji, ljudski oderuhi — mračnjaki, šarlatani, politični diletanti in laiki v vsem drugem, razen v svojih lastnih interesih. Ti sedaj delajo in odgajajo javno mnenje. Najneumnejša senzacija, najpodlejša laž, najgrja kleveta, snobizem, nestrokovnost, neznanje so v časopisju izpodrinile stvarnost, resnico, moralo, sposobnost, točnost in obveščenost. Glavni znak belgrajskih političnih listov je nesolednost. Najzaslužnejši ljudje niso varni pred prostaskimi napadi. — Žalibog, da ni samo v Belgradu tako!

+ Za časnikarske zbornice. V proračunski razpravi avstrijske narodne skupščine se je kršč. socialist Spalowsky poglobil za to, da dobe tudi časnikarji svoje stanovsko zastopstvo v časnikarskih zbornicah. Stan, ki je za javnost tako pomemben kakor časnikarski, ne sme ostati brez lastnega zastopstva.

+ Nemško-avstrijska armada. Kakor pišejo dunajski listi, bo imela avstrijska republika 30 garnizij. Največje bodo na Dunaju, ki bo štela 8300 mož, v Gradcu z 2130 možmi, v Lincu s 1850 možmi, v Celovcu z 1150 možmi, v Stockerau s 1000 možmi. Najmanjše posadke bodo Ems, Radgona in Schwaz, vsaka po 1000 mož.

Dnevne novice.

— Maršal Svetozar Borojević. V noč od binkošne nedelje na ponedeljek — ravno petletnici italijanske vojne napovedi, je v Celovcu umrl bivši avstro-ogrski maršal Svetozar Borojević. Borojević je bil potomec stare srbske rodbine iz Hrvatske. Ob izbruhu svetovne vojne je bil poveljnik 6. kora. Po Brudermanovem porazu je bil imenovan za poveljnika 3. armade. Leta 1915. v februarju je bil določen za poveljnika južne armade proti Italijanom. Te časti se je pa branil, ker je nemški generalni štab od takratnega avstrijskega generalnega štaba zahteval, da bodi defenzivna črta Savska dolina, vsled česar bi bila seveda cela Gorenjska in Ljubljana izročena Lahom in opustošena. Borojević je vstrajal na zahtevah, da bodi defenzivna črta Soča, kateri predlog se je tudi pozneje odobril in šele tedaj je Borojević prevzel poveljstvo južne armade, s katero je premagal v 12 bitkah mnogoštevilnejšo italijansko vojsko. Na ponesrečeni Piavski ofenzivi 1. 1918 ni bil Borojević prav nič kriv, ker se je proti tej ofenzivi branil do skrajnosti, a se je končno moral udati Conradu in Ludendorfu. Po prevratu se je naselil v Celovcu, kjer je živel popolnoma zase ter večkrat prosil za sprejem v našo vojsko, kar se mu ni dovolilo. Borojević je bil brez dvoma najboljši in najenergičnejši avstrijski general in strateški talent prve vrste. — Umrl je po zabljen in zapuščen od vseh. Pri pogrebu so mu gotovo izkazali zadnjo čast njegovi nekdanji sovražniki — Italijani in častniki drugih zaveznških držav: jugoslovanska armada pri pogrebu ni bila zastopana. Pozabljen je! Slovenci pa ne smemo nikdar pozabiti, da je bil Borojević mož, ki je skozi 3 in pol leta branil slovensko zemljo pred napadom našega sovražnika Italijana. Če bi njega ne bilo, bi bila vsa Kranjska z Ljubljano vred enako opustošena, kot je Goriska, in bi danes gotovo bila — Venezia Giulia.

— Sestanek krščanskomišlečega učiteljskega za štajersko. Binkoštna sobota je zgodovinski dan v razvoju katoliške učiteljske organizacije. Slomškova zveza je povabila nekaj učiteljskega v Maribor v svrhu orientacije, ki naj dovede do ustanovitve podružnice Slomškove zveze za štajersko. Privrati smo stopili v domovino solzavega slogaštva iz polpretekle dobe, ki pa je le močvirno barje, v katerem tonejo ljudje, ki so po življenju in miselnosti naši. Nevarnost je tem večja, če so vneti za tako slovo, ki pa je le predhodnik liberalizma, ljudje, ki na zunaj katoliško žive, podpirajo pa dejansko svobodomiselnost organizacije. Po tej logiki bi sploh ne bilo potrebno katoliških organizacij in v nekaj letih imamo v Jugoslaviji slovaške razmere, kjer je kulturni boj v popolnem teku. Ločiti je treba o se o n o politično in nepolitično delovanje, pa bo vsaka zmedenost pojmov nemogoča. — Povabilu Slomškove zveze se je odzvalo kakih 30 učiteljev in učiteljic iz štajerske. Sestanka se je udeležil tudi poverjenik dr. Verstovšek, posl. Vesenjak, urednik »Straže« Kranjc in mnogo drugih. Nadalje so prisli tov. Humeč, Hren, Stupca i. dr. od mariborskega učiteljskega društva, ki je včlanjeno v liberalni Zavezi. Osrednji odbor Slomškove zveze sta zastopala

predsednik Štrukelj in urednik Fabinc. Prišlo je do zanimivih razprav, ki so dovedle do popolne razjasnitve pojmov. Na eni strani se je pokazala možnost ustanovitve skupne stanovske organizacije, na drugi strani pa nujna potreba ustanovitve katoliške učiteljske organizacije za štajersko. Danes niso več časi, da bi se naslajali ob lepo donečih besedah jokavega slogarstva v vprašanjih, kjer je to popolnoma izključeno. V to svrhu se je v prekratko odmerjenem času — vsi smo morali hiteti na vlak — sestavil pripravljalni odbor, ki naj vse potrebne ukrene, da ustanovimo podružnico kršč. učit. organizacije za štajersko, kar se zgodi na velikem orlovskem taboru v Mariboru koncem julija. Kar je načelno našega, pojde z nami, kar ne, utone v svobodomiselnosti. Po plebiscitu pride na vrsto Koroška, s Hrvatsko smo pa že v tesnejšem stiku, ker imamo med tamšnjimi učitelstvom večje število naročnikov »Slov. učitelja«. — Koncem naj še navedemo zgled neprimerne požrtvovalnosti naših somišljenikov na štajerskem. Neka učiteljica je plačala samo za voz 200 kron, da se je lahko pripeljala na sestanek. Takih ljudi rabimo in brez strahu pojdemo naprej!

— Poročena sta bila v Trzinu 22. t. m. g. Pavel Zobec, podporučnik drav. art. puka v Ljubljani, z gđ. Milico Klotfar, hčerko tovarnarja v Trzinu.

— Draginjske doklade učiteljskega. Minister prosvete je upošteval ugovore učiteljev glede njihovega nazadovanja pri ureditvi njihovih draginjskih dokladov in je podvzel vse potrebne korake, da se nedostatk odpravijo.

— Naknadna zamenjava kronskih bankovcev za zamudnike se vrši po odredbi g. finančnega ministra dne 30. in 31. maja ter 1., 2. in 3. junija t. l. Zamenjavali se bodo samo bankovci po 1000 K, 100 K, 50 K in 20 K, ki so pravilno kolkovani. Falsifikati se ne bodo zadrževali, marveč zavračali. Zamenjavanje se vrši pri vseh davčnih uradih in pri finančni deželnih blagajni v Ljubljani. Denarni zavodi ne bodo zamenjavali (tudi podružnici avstroogrske banke v Ljubljani in Mariboru ne). Kdor pa tudi še ta rok zamudi, naj pozneje nikar ne vloga prošnje na finančno ministrstvo, ker se take prošnje kratkoma ne bodo reševale, marveč vračale nerešene.

— Šolski odsek odbora za zasedeno ozemlje se tem potom najtopleje zahvaljuje odboru Primork, ki so od svoje dobrodelne akcije odstopile 10.000 K za srednješolce iz zasedenega ozemlja. V prvi vrsti gre tu zahvala gospej dr. Debelakovi, kot predsednici odbora pa tudi vsem ostalim damam, ki so s svojo pridnostjo in požrtvovalnostjo dosegle tako lep uspeh. Sadeve tega idealnega narodnega dela boste uživale same v zavesti, da ste pomagale naši mladini iz zasedenega ozemlja, do njenega študija, katerega mora nadaljevati tu, ker ga ji tujeva roka v ožji domovini odreka. Ne mi, ampak ta mladina sama se bo najlepše zahvalila, ko bo stotero povračala narodu, kar stori ta sedaj zanjo.

— Akademikom — visokošolskim in srednješolskim organizacijam! Klub koroških akademikov smatra za svojo dolžnost, cvet našega naroda — jugoslovensko dijaštvo opozoriti na biser Jugoslavije — na našo sveto deželo Koroško, kjer je zibelka naše politične zgodovine. Vabijo Vas naši veliki — Obir in Peca, ki so tisoč let klubovali sovražnemu navalu, naša divna jezera, kliče Vas Gosposvetsko polje, da priredite letos svoje sestanke, izlete, tečaje itd. pri nas na Koroškem. Naša dolžnost je, da spoznamo in prepotujemo naše jugoslovanske kraje — začnimo na Koroškem, tukaj so naša zgodovinska tla. Zato prihitite vsi — in prav kmalu; sprejeli Vas bomo tako, kakor brat brata sprejme po dolgih letih trpljenja v očetovi hiši. Na svidenje na Koroškem! Potrebna pojasnila daje Klub koroških akademikov, Velikovec, Koroška.

— Velika tatvina v cerkvi. V noč od 22. na 23. t. m. je bilo vlomljeno v cerkev v Rudniku pri Ljubljani. Vlomilci so vdrli v tabernakelj in so odnesli monštranco z najsvetejšim, ciborij in kelih. Sv. hostije so stresli po tleh pred oltarjem, drugo so odnesli v pšenico in tam razbili. Dobili so se še različni ostanke: zdrobljena sv. hostija, šipa od monštrance, plašček od ciborija in druge drobnarije, ki za tatove niso imele posebne važnosti.

— Občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo se vrši v četrtek, 27. maja, ob 6. uri zvečer v prostorih deželne muzeja v Ljubljani (vhod iz Bleiweisove ceste). Vabimo k obilni udeležbi. Odbor. (k)

— Trimesečni tečaj za gozdne čuvaje se priredi s 1. julijem t. l. pri gozdnem oskrbništvu v Kostanjevici na Dolenjskem. Prošnje je vlagati do 5. junija 1920 pri gozdarskem oddelku dež. vlade za Slovenijo v Ljubljani (Križanke). Natančnejša pojasnila je najti v razglasu v Uradnem listu. (k)

— Povišanje draginjskih dokladov aktivnim in vpokojenim državnim nameščencem iz vprave Srbije in Crnogore za mesec junij t. l. je razumeti tako, da se z navedbo z dne 16. decembra 1919 določeni odstotki zvišajo za 25 odstotkov. t. i. uradniku XI.

čin. razreda od 120 na 145 odstotkov, uradniku X. čin. razreda od 110 na 135 odstotkov itd. Celotno zvišanje vseh dosedanjih službenih prejemkov znaša torej povprečno 10 odstotkov. Ker so življenjske potrebine od meseca decembra 1919 do sedaj poskočile skoro za štirikratno ceno, je smatrati to nedostatno, z današnjimi cenami življenjskih potrebščin v nikakšnem razmerju stoječe zvišanje službenih prejemkov kot frivolno igranje vlade z javnimi nameščenci, proti kateri se obračajo ti z največjo ogorčenostjo. — Osrednja zveza javnih nameščencev v Ljubljani.

— »Politični katekizem« še ni vezan. V tajništvo SLS bo na razpolago koncem tega tedna.

— Ali se ženska res nima pravice vtikati v politiko? Pod tem naslovom v kratkem izide brošura, ki jo izda »Krekova prosveta«. Obsega sledeče sestavke: Kaj je politika? Kdo dela politiko? Svobodomiselnost napad na šolsko mladino. Protivrska šola naj se nadaljuje izven šole. Napad na krščansko družino. Ženska volilna pravica. Pred odločitvijo (slovenske stranke). Ljudska stranka. Na delo! — Knjižica v poljudnem slogu razmotriva pereča vprašanja, ki ravno žensko najgloblje zadevajo. Stane 2 K, po pošti 35 v. več. Priporočamo predvsem skupna naročila, ki jih sprejema »Krekova prosveta« v Ljubljani, Poljanska cesta (Alojzije-vice). Naročila naj se pošiljajo takoj!

— Stoprce pri Rogatcu. Na Vnebohod je zadela ubogega kočarja Janeza Narat v Stoprcih velika nesreča. Med popoldansko službo božjo mu je do tal pogorela njegova siromašna hišica z vsem, kar je bilo v njej. Ostalo ni ubogi družini drugega kot to, kar so imeli na sebi. Siromak je očel osmih, popolnoma nepreskrbljenih otrok, od katerih je najmanjše dete komaj par mesecev staro. Med drugim je pogorela tudi vsa nova obleka njegovih otrok, ki imajo v juniju iti k sv. birmi in katero si je z veliko težavo nabavil. Prošijo se usmiljena srca, da tem ubogemu siromaku v tej njegovi veliki bedi po mogočnosti z milodari pomagajo zlasti še, ker je bil le za prav majhno vsoto zavarovan. Darove sprejema župn. urad v Stoprcih pri Rogatcu.

Ljubljanske novice.

lj Krščansko-socialne organizacije v Ljubljani prirede o priliki 70letnice knezoškofa dr. Jegliča jubilejno slavnost. Vse naše somišljenike in organizacije opozarjamo, da se v čim večjem številu udeležijo podoknicne društva katol. rokod. pomočnikov in salezijanske godbe z Rakovnika v petek, dne 28. maja ob pol 9. uri zvečer, nadalje koncerta »Ljubljanec« v soboto ob 9. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Častna dolžnost naših somišljenic in somišljenikov je, da napolnijo dvorano do zadnjega kotička in tako dokažejo ljubezen in spoštovanje do našega presvetlega knezoškofa. — V nedeljo ob 10. uri dopoldne slovesna sv. maša v stolnici. Naj je ne bo organizacije, ki ne bi bila primerno zastopana. Istotako vabimo najiskrenejše k slavnostni akademiji naših vrlih Orlov, ki se vrši v nedeljo ob 5. uri popoldne v »Unionovi« dvorani. — Odbor.

lj Za koncert P. Z. »Ljubljana« v soboto 29. t. m. se vrši predprodaja vstopnic v Dolenčevi trafikli, Prešernova ulica 54.

lj Sestanek duhovščine ljubljanskega mesta bo danes ob 5. uri v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

lj Pogreb umrlega železničarja Matveža Kosmača, člana »Prometne zveze«, se vrši danes ob 4. uri popoldne iz deželne bolnišnice.

lj Osrednja zveza javnih nameščencev ima nujno sejo širšega odbora v četrtek 27. t. m. ob 20. uri v običajnem lokal. Polnoštevilno! Predsedstvo. (k)

lj Seja S. K. S. Z. bo danes ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Zadeva zelo nujna. Prosim točne polnoštevilne udeležbe. Predsednik. (k)

lj Cvetlični dan D. J. M. Pokroviteljstvo cvetličnega dne, ki se vrši v dneh 29. in 30. maja v prid strokovni knjižnici Društva jugoslovanskih medicincev v Ljubljani, je iz prijaznosti prevzela ga. dr. Šerkova, soproga dekana medicinske fakultete v Ljubljani. (k)

lj Gasilci tobačne tovarne priredijo ob priliki 40letnice svojega delovanja dne 4. julija 1920 na vrtu restavracije g. Slamiča (pri Bobenčku) na Glinah vrtno veselico ter se prosí, da gasilna društva na ta dan opuste svoje prireditve. Natančna navodila sledijo. Odbor. (k)

lj »Odbor Primork« je ob priliki svoje prve javne prireditve dobil daril in preplačil 2980 K. Večje vsote so darovali: prevz. g. knezoškof, g. predsednik dr. Brejce, ga. Polak-ova, g. Hedžet, ga. dr. Žerjavova, ga. dr. Gaj-eva, dr. Kobal, g. Jakil, Marija Krisper, g. Ivancič, g. dr. Puc, gg. Tomažič, Katnik, Ecker in Fr. Knez. Gospod in gošpa Pangerc z Bleda za dobljeno pravdo 1000 K, izrečno za siromašno srednješolsko mladino. G. general Smiljanec pa je dal najlepše darilo s tem, da nam je pomagal k brezplačni vojaški godbi in nam še nadalje obljubil svojo pomoč. G. generalu in

vsem darovalcem izrekoma iskreno zahvalo. — Odbor Primork.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jera Cerar, hišnikova žena, 45 let. — S. Angela Čemazar, novinka pri usmiljenkah, 19 let. — Cecilija Mraz, čevljarjeva hči, 28 let. — Ivan Cerar, postreškov sin, 1 mesec. — Marija Gartner, bivša služkinja, 56 let. — Vilibald Hafner, sin železničarjeve vdove, 3 leta. — Andrej Zajc, žel. skladiščni delavec, 64 let. — Alojzij Avbelj, sin šivilje, 1 mesec. — S. Genovefa Marija Brunner, usmiljenka, 89 let. — Martin Lakner, hiralec, 79 let. — Simon Kemperle, obč. ubogi, 60 let. — Jernej Habjančič, mestni delavec, 37 let. — Franjo Prepeluh, sin pečarskega pomočnika, 5 dni. — Josipina Jelčič, žena železn. sprevednika, 61 let. — Katarina Osenar, zasebnica, 66 let. — Anton Krt, tov. delavec, 24 let. — Marija Kleindienst, posestnikova hči, 2 leti. — Jernej Bizjak, stražar, 56 let. — Mihael Rihart, dninar, 66 let. — Angela Flajšar, strežnica, 22 let. — Peter Hudorovič, cigán, 21 let.

Ij Tatovi ali kaj? Meseca novembra pr. l. je bilo na Sv. Petra cesti štev. 18 v I. nadstropju vlomljeno in ukradeno ondi stanujočemu podnajemniku 4 ruknjice in 5 telovnikov. Tatovi so vlomili skozi kuhinjo in neko temno sobo v drugo sobo. Vlom se je izvršil okoli 5. ure popoldne od dveh v hrvatskem narečju govorečih mož, katera sta ravno od doma odhajajočega dijaka vprašala, če je gospodinja doma, kar je zanikal. Včeraj ob petih sta se zopet dva sumljiva človeka oglasila v isti hiši ravnotam in poskušala natihem vrata v kuhinjo odpreti. Ker pa je bila gospodinja doma in ju je vprašala, česa želita, sta izjavila, da sta čula, da so ondi tri obleke naprodaj. Ko je gospodinja energično rekla, da o tem nič ne ve, sta jo popihala. Moža sta bila v modri delavski bluzi s čepicami na glavi. Gotovo sta hotela se to pobrati, kar zadnjič nista mogla seboj odnesti.

Izpred porote.

Zastrupljenje v Gorenjem Logu.

V drugem porotnem zasedanju se je prvi zagovarjal posestnik Ivan Avbelj iz Gorenjega Loga. Obtožba ga obdoljuje: Ivan Avbelj je bil od leta 1907. do l. 1912. v Ameriki. V jeseni 1912 se je priženil v Gorenji Log na dom svoje sedanje žene Milke, rojene Lipoglav. Zakon ni bil srečen: prišlo je večkrat do preprirov med zakoncem, večkrat je Avbelj tudi svojo ženo pretepel. Z obuto nogo jo je sunil v trebuh in ji zadal kilo, da so jo morali operirati. Ravno tako grdo, kakor s svojo ženo, je postopal tudi z njeno materjo Ano Lipoglav; tudi njo je parkrat tako pretepel, da je morala klicati zdravnika in da je ležala več dni bolna in je bil radi takega dejanja Avbelj leta 1914. v Litiji pri sodišču kaznovan.

Delati Avbelj ni maral, rajši je jezdaril okrog ali pa hodil s puško po tujih loviščih okrog. Ker ni bil odkritosrčen, tudi ni bil priljubljen. Na usodni dan, na letošnji praznik Sv. treh Kraljev 6. januarja je bil Avbelj z ženo v cerkvi, popoldne ob dveh je odšla žena v sosedno vas k nekemu znancu iskat denarja na posodo, Avbelj je pa ostal celo popoldne doma sam v svoji sobi na desni strani od veže, tast in tašča Anton in Ana Liposlav in sin Ane iz prvega zakona Ivan Persin so bili celo popoldne v sobi na levi strani od hiše in sta vsovali pri njih Marija Jerak in Ana Zaletel. Ana Lipoglav je opravljala prašice in prišla večkrat v vežo, kamor je prišel tudi Avbelj iz svoje sobe in je proti svoji navadi nagovarjal svojo taščo tako izredno ljubeznjivo, da se ji je to čudno zdelo in je v sobi drugim omenila, »kako je Janče danes dober, nič se ne krega kot navadno«.

Priljubljenost napram tašči je pa bila le hinavska in jo je morala ona plačati s svojim življenjem, ker jo je ogovarjal le zato, da bi postala zaupljiva in da bi ji mogel ponuditi kupico strupa. Okoli petih popoldne so odšli vsovalci Ana Zaletel, Ivan Persin in Marija Jerak, v sobi sta ostala le še Ana Lipoglav in njen mož Anton. Tašča je napravila Avblju in svojemu možu večerjo, mlečno kašo, sama je pa snedla jabolko in popila nekaj mleka. Avbelj je v tem poklical taščo iz veže rekoč: »Mam, pojte sem!« Tašča je odšla v vežo, kjer ji je ponujal Avbelj v kozarcu neko belo, kalno tekočino, rekoč ji, da je žganje. Ona se je branila piti, ker je bilo belo, kalno, Avbelj ji je pa prigovarjal: »Le izpijte, ko ste tako švoh!«, obenem jo je prijel z eno roko za glavo, z drugo ji je pa izlil tekočino v usta. Ona je zavpila, da to ni žganje, ko je tako grenko ko pelin, to je gift. Avbelj jo je pa gledal in se ji je smejal. Dala si je prst v usta in se silila, da bi bruhala, toda ni slo. Odšla je nato v sobo in pričela z besedami: »Zdaj mi je pa dal gift!« tekati po sobi gori in doli in se prijemati za prsi in noge.

Usedla se je nato na klopec in se tipala za noge, rekoč, da ima že vse trde, njen mož jo je tolažil, Avbelj je pa poslušal v veži ored vratni na učinek svojega

zavratnega podjetja. V tem je prišla Avbljeva žena domov; mati ji je povedala, kako ji je dal Avbelj piti strupa in kako da že čuti po vseh udih otrpjenost. Postajalo ji je pri tem vedno hujše, četudi jo je držala hči v naročju, ji je zdrnila mati onemogla na tla. Hči jo je položila na posteljo, stekla po sosedo Marijo Rus in nato po zdravnika v Litijo. Ko je prišla Rusova sosedka k Ani Lipoglav, je ta že malo govorila na njeno vprašanje, kako naj ji pomaga, odvrnila le, da jo je Avbelj zagiftal in da ne velja nobena pomoč več. Lomili so jo tudi krči, tožila je, da jo trga, zlasti noge je dolgo stegovala od sebe. Njen mož je bil ves razburjen, ni vedel, kaj naj naredi in je poklical Avblja, čegar korake je bilo čuti v veži, z besedami: »Janče, pojdi pogledat, kaj si naredil!« Avbelj pa je v veži samo vprašal »Koga je?« Ana Lipoglavova je v sobi medtem umrla in med groznimi krči z besedami: »Jezus!« izdihnila. Držala se je še po tem krčevito Marije Rus in jo je moral Anton Lipoglav naravnost iztrgati iz rok mrtve svoje žene. Od trenutka, ko je rajnica pila tekočino pa do njene smrti je preteklo komaj pol ure. Avbelj je odjezdil od doma, ko je videl, da je dosegel svoj namen. Avbelj je šel najprej k Lizi Zupančič, kjer je obupno stokal, da ne ve, kaj mu je storiti, da gre za vedno od doma, da bo še to noč rajšal. Drugo jutro so ga prijeli orožniki.

Razpravo vodi predsednik deželnega sodišča dr. Oton Papež, votanta sta nadsvetnik Jarc in svetnik Rekar, obtožbo zastopa dvorni svetnik prvi državni pravnik Bežek, obtoženca zagovarja dr. Pegan.

Obtoženi Avbelj pove, da ni žena marala za njega. Odločno zanikava, da bi bil on zastrupil svojo taščo. Zelo zgovoren je, toda vsako besedo dobro premisli, predno jo izgovori.

Priča Anton Lipoglav, Avbljev zet, pravi: »Pričal bom po pravici. O, dobro sva se z Avbljem midva razumela. Na sv. Treh Kraljev dan je bilo pa tako-le: Podnevi je opravila rajna Ančka vse. Dobro volje je bila tisti dan. Zvečer je večerjo skuhala. Ta (pokaže na Avblja) je zakričal: »Mama, pojte ven!« Dvakrat jo je poklical in ona je šla vun; toda kmalu na to je ona zaklicala: »Ti h... ti, kaj si mi dal, to ni žganje, to je gift! Gift si mi dal in ne žganja!« In prišla je v sobo in klicala: »O Jezus! Gifta mi je dal; potipaj moje noge.« In res so bile trde in prstavičila je še: »O Jezus, meni je dal gift!« Ona, hči, je šla po doktorja. Njega (Avblja) sem klical in ga vprašal: »Kaj si ji dal!« Odgovoril si je: »Kaj sem ji dal: nič!« En dober ferkelc ure na to, ko je pila, je umrla.«

Ljudmila Avbelj, žena obtoženčeva, pove: »Mama so me pregovorili, da sem ga vzela. 17 let sem bila stara. Rekel je, da ima 17.000 kron, pokazal pa ni nobenega krajcarja. Zelo neusmiljen je bil z živino. Pred sv. Tremi Kralji je njej ponujal žganja, toda ona ga ni marala, kar je njega silno razjarilo, da je kar z zobmi skripal. Na praznik sv. Treh Kraljev zvečer sem se o mraku vrnila domov; v veži je on stal. Na moj »Dobro večer!« ni nič odgovoril. Ko sem k materi stopila, so me nagovorili: »Ljuba moja Milka, kaj sem jaz naredil! Jezus! Gifta mi je dal in sem ga pila. En mačkanj manj ko en »trinklazi« mi je ponujal, sem se strašno branila; me je pa za glavo prijel; tako grenko je bilo, kakor pelin.« Mati so me svarili, kakor bi »en mal« slutili, naj ne jem, če mi on kaj da.«

Priča Ivan Pršin pove, da je slišal, kako je »mati« klicala: »Zagiftal me je!«

Priča Marija Jerak pove, da se je rajnica tisto popoldne pohvalila, kako je Janče danes dober.

Priča Ana Zaletel pove, da je bila rajnica tisti dan zdrava in dobre volje.

Priča Marija Rus, sosedka: »Malka (obtoženčeva žena) pride in zakliče: »Tek pejte ven! Mama bodo umrli!« Kar vlekla me je in mi rekla: »Dec jim je zadal.« Ko sem prišla notri, je rekla rajnica: »Jezus, vse zastoj je, ni pomoči, sem že preč, sem že fertik!« Stari oče je zavpil: »Janče, kaj si naredil!« Janče se je pa oglasil: »Kaj je! Kaj je!« Njegov glas je bil zelo trd. — Predsednik Avblju: »Kaj pravite na to?« — »Bo že zagovornik govoril!« — »Ne, zdaj morate Vi govoriti!« — Avbelj priči: »Ne morem reči, da bi bilo to res.« Priča pravi: »Povedala sem, kakor je bilo.« — Avbelj: »Vi se motite!«

Priča Elizabeta Zupančič: »Prišel je zvečer k nam dvakrat in je rekel, da mu je tako hudo, da ne more prestajati. Tašči sem dal piti šnopsa, pa je začela vpiti: »Zagiftal si me!« Ne vem, kam bi se obrnil; moral bom rajšati, kar naprej bom rajšal! Poslovil se je: Lahko noč, zdaj pa ne vem, kdaj se bomo zopet videli.«

Druge priče niso nič posebnega povedale, izvzemši Adolfa Kladnika, kateremu je rekel Avbelj: »En konec se mora napraviti. Te babe bi rad v kraj spravil, če ne bo drugače, jo bom pa ustrelil, pa bom mlado dobil, že vem, katero.«

Sodišče je stavilo porotnikom sledeče vprašanje: »Ali je Ivan Avbelj kriv, da je

dne 6. januarja 1920 v Gorenjem Logu zoper svojo taščo Ano Lipoglav z namenom jo usmrtiti s tem, da ji je dal med pijačo zmešan strup strihin piti, tako ravnal, da je iz tega prišla njena smrt?«

Nato govorita dvorni svetnik prvi državni pravnik Bežek in zagovornik dr. Pegan. Po temeljitem resumeju predsednika dr. Papeža, se podajo porotniki v posvetovalnico.

Porotniki so se posvetovali le malo časa; njihov prvomestnik naznani, da so porotniki na nje stavljeno vprašanje soglasno potrdili.

Dvorni svetnik prvi državni pravnik Bežek: Ker so porotniki na nje stavljeno vprašanje potrdili, je Avbelj kriv hudodelstva zavratnega umora po §§ 134. in 135. kaz. zak. in naj se po § 136. kaz. zak. kaznuje s smrtjo z obešanjem. Obenem pa prosim senat, naj ga priporoča milosti vladarja, ker so bile rodbinske razmere žalostne.

Predsednik porotnega senata g. dr. Papež razglasi nato ob 5. uri 56 minut sodbo, s katero se obsodi Avbelj

na smrt na vešalih

po §§ 134., 135. in 136. kazenskega zak., ker so porotniki na nje stavljeno vprašanje soglasno potrdili.

Najnovejša poročila.

NACRT USTAVE.

LDU Belgrad, 25. maja. »Politika« prinaša izveček načrta ustave ministra g. Stojana Protića. Pred razhodom vlade, ki je bila sestavljena iz parlamentarne zajednice, je izdelal g. Protić dve besedili načrta ustave in sicer varijanto brez senata in varijanto s senatom. Dasi je bil ta načrt izdelan na podlagi projekta ustavnega odbora, s katerim je imel g. Protić v tem pogledu posla, bo brezdvomno o tem načrtu še došlo do diskusije in bo z njim še dosti opravka v koncentracijski vladi g. dr. Vesnića. Vsebinska je:

1. Oblika in razdelitev države. Prvi načrt ustave, v katerem je predviden senat, obsega 200 členov. Prvi člen se glasi, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev nerazdeljiva in parlamentarna monarhija ter se kraljestvo deli v pokrajine, okrožja (okruge), okraje (sreze) in občine. Pokrajine so nastopne: Srbija, Stara Srbija z Macedonijo, Hrvatska in Slavonija z Reko, Istro in Medimurjem, Bosna, Crna gora s Hercegovino, Boko Kotorsko in Primorjem, Dalmacija, Srem z Bačko, Banat in končno Slovenija s Prekmurjem. Oblast in meje teh pokrajin, okrožij, okrajev in občin bo določil podrobnejši zakon o administraciji ali pa zakon o pokrajinski, okrožni, okrajni in občinski samoupravi. Službeni jezik za zakone, parlamentarne zapisnike in stenografske zapiske, za vse akte državnega značaja, za dopisovanje med osrednjo vlado in pokrajinskimi oblastmi, za peticije, ki jih pošiljajo državljani osrednji vladi in njenim organom, je srbski ali hrvaški. Govori v parlamentu morejo biti sestavljeni v enem ali drugem narodnem narečju, v srbskem, hrvaškem ali pa slovenskem.

2. Ustavne pravice državljanov. Državljanstvo je v vsem kraljestvu samo eno. Kako se dobi in izgubi, določa zakon. Vsi državljani so pred zakonom enaki. Vsi uživajo enakopravno varstvo sodnih in upravnih oblasti. Ne priznavajo se privilegiji, niti družinski, niti osebni. Plemstvo je ukinjeno. Vprašanje fidejkomisov se bo rešilo na podlagi posebnega zakona. Oseba na svoboda je zajamčena. Nikogar ne more soditi nepristojno sodišče. Smrtna kazen je odpravljena za izključno politične zločine. Vsak državljan si more po svoji volji izbrati v državi mesto svojega bivanja. Dom je nedotakljiv. Lastnina je zajamčena. Vsebinsko in obseg pravic na lastnino določuje zakon. Fevdalni odnosi se ukinejo. Nihče se ne more prisiliti, da odstopi svojo lastnino za javne potrebe, niti se ne more prava lastnina omejiti v ta namen, razen ako to dopušča zakon in če se da zakonita odškodnina. Svoboda dela, obrti in trgovine je zajamčena v mejah zakona. Svoboda vere in vesti je zajamčena. Umetnost in veda sta svobodna. Obisk osnovnih šol je obvezen. Pouk je v javnih ljudskih šolah brezplačen. Tisk je svoboden. Ne more se ustanoviti cenzura. Državljeni imajo pravico zborovanja in dogovorov v mejah zakona. Državljeni imajo pravico združevati se v društvi, ki niso po zakonu kaznjiva. Istotako imajo pravico, vlagati peticije. Vsak državljan ima pravico, neposredno in brez kakega odobrenja tožiti pred sodiščem države in samoupravne organe za krivične čine, ki so jih storili v službi ali pri svojem delu.

REKA NI ODCEPLJENA OD SENJSKE ŠKOFIJE.

Belgrad, 25. maja. Od zanesljive strani smo izvedeli: Misija papeževega delegata Constantinija na Reki je samo začasna. Sveta Stolica nikakor ni imela namena s tem odcepiti Reko od senjske škofije, marveč samo varovati duhovne potrebe tamkajšnjega ljudstva. D'Annunzio se je vedno

vmešaval v cerkvene zadeve in profaniral cerkve. Senjski škof v tem oziru ni mogel ničesar storiti, ker mu je bilo onemogočeno občevanje z Reko. Celovški škof je n. pr. imenoval za jugoslovanski del Korške generalnega vikarja, senjski škof je za Reko ni mogel imenovati, ker je d'Annunzio to preprečil. Zato je sveta Stolica z ačasnó poslala tja svojega delegata, da uredi cerkvene razmere in varuje cerkvene interese. Sveta Stolica je v tozadevnem reskriptu senjskemu škofu dr. Marušiču z dne 19. maja izrecno izjavila, da s tem korakom Reka nikakor ni odcepljena od senjske škofije.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 25. maja. Za jutrišnjo sejo narodnega predstavništva vlada zelo majhno zanimanje. Poslancev sploh ni videti v kuloarjih parlamenta. Zdi se, da bo tudi ta seja odgodena na četrtek. Kakor se kaže, tudi ne bo prva seja potekla popolnoma mirno, ker so na sporedu verifikacije mandatov, zaradi katerih še ni dosežen sporazum. Razvoj parlamentarne debate lahko tako najslabše vpliva na sedanjí še nejasni položaj. Zdi se pa, da o vladni deklaraciji ne bo nobene debate, ker ne bo nanjo nihče odgovarjal razen socialistov in republikancev, ki bodo pri tej priliki poudarjali svoje načelno stališče. Socialisti pa hočejo pri tej priliki izrabití ljubljanske dogodke.

»AVALA«.

Belgrad, 25. maja. Danes je francoski poslanik posredoval v zunanjem ministertvu zaradi pisanja našega časopisa proti francoski židovski novinarski agenciji, radi česar je izdalo ministrsko predststvo nastopni komuniké: Pred nekoliko dnevi se je pričela v našem časopisju čudna kampanja proti g. Vouseju, šefu državnega dopisnega urada »Avala«. Takaka popolnoma neosnovana kampanja škodi ugledu naše dežele, ko svojo tendencioznost tudi brani, ter je pričakovati, da se ustavi v najkrajšem roku. — Ta komuniké je sam na sebi jako lep, samo tega ne pove, zakaj naša država toliko plačuje za tujo agencijo, ako nam nič ne koristi.

KAJ SE GODI V ITALIJI?

LDU Milan, 25. maja. (DKU) »Corriere della Sera« poroča iz Vidma: Železničarska stavka se je razširila po vseh furlanskih in stranski železnicah proti Koroski. Menijo, da se štafka razširi tudi na Benečijo.

LDU Milan, 25. maja. (DKU) Listi poročajo o krvavem spopadu v Rimu. Dne 24. maja povodom vstopa Italije v vojno so hoteli iti nacionalistični dijaki na Kvirinal, da prirede tam manifestacije. Pot jim je zaprla kraljevska straža. Med demonstranti in stražo je prišlo do spopada, pri čemer je bil ranjen stotnik kraljevske straže. Ubitih je bilo šest oseb, med njimi pet od straže. Bilo je tudi mnogo ranjenih.

Ženeva, 25. maja. Iz Milana že od petka ni nobenih časopisov v švico. Došle so vesti, da so v soboto v Milanu proglasili sovjetsko republiko. V Furlaniji je izbruhnila stavka, kateri so se pridružili tudi železničarji.

GENERAL SMILJANIČ ZAPUSTI LJUBLJANO.

LDU Belgrad, 25. maja. Za pomočnika ministra vojne in mornarice je imenovan general Krsta Smiljanić, dosedanjí poveljnik dravske divizije v Ljubljani.

VELIK POŽAR V TRSTU.

LDU Milan, 25. maja. (DKU) »Corriere della Sera« javlja iz Trsta, da je snoči v farmacevtski tovarni pri Sv. Subi močan požar uničil skladišče dragocenega sanitetnega materiala. Škodo cenijo na 10 milijonov lir.

BORZA.

LDU Zagreb, 25. maja. Devize: Berlin 293—298, Bukarešta 0—0, Italija 650—700, New York (vezano) 11.900—12.000, Pariz (vezano) 0—910, Praga 235—240, Švica 2125—2350, Dunaj 56—57. Valute: dolarji 10.300—10.800, avstrijske krone 0—60, levi žigosani 0—190, carski rublji 170—180, čehoslovaške krone 0—0, 20 kronski zlat 0—440, angleški funti 0—0, francoski franki 850—870, napoleonor 430—440, nemške marke 290—295, leji 238—242, turška lira v zlatu 0—500. Blago: oves franko Zagreb 350.

Orlovski vestnik.

Predsedstvo Orliške zveze in vaditeljski zbor se vljudno vabita k važnemu sestanku, ki bo v četrtek t. j. 27. t. m. ob 5. popoldne v Jugoslovanski tiskarni, II. nadstropje. Ker je sestanek važen, prosim, da se ga udeležijo zanesljivo vse sestre. Predsednica. (k)

Vsem odsekom ljubljanskega okrožja. Skušnja za javni nastop ob priliki 70letnice prevz. knezoškofa ljubljanskega se vrši v nedeljo, dne 30. maja t. l., točno ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani hotela »Union«. — Vaditeljski zbor Z. O. (k)

Gospodarstvo.

g Razveljavljeni sekvestri. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo razveljaviti po 3. nov. 1918 odredene sekvestre nad lastnino, pravicami in interesi državljanov neprijateljskih držav na onem ozemlju bivše Avstro-Ogrske monarhije, ki pripada Jugoslaviji. Sekvestri se razveljavijo tudi pred ratifikacijo mirovne pogodbe, toda le sub titulo juris, ako na tem interesirane osebe izjavijo, da ne zahtevajo odškodnine in da z razveljavljenjem sekvestrov nimajo stroškov. Razveljavljanje pa se ne nanaša na pravice in interese, kakor to predvideva člen 208 mirovne pogodbe.

g Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. julija t. l. Za vstop v tečaj je vložiti na

vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 15. junija t. l. prošnjo ter ji priloziti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list in 6. navedeno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa. — Vodstvo državne podkovske šole.

g Železna industrija Avstrijske republike resno ogrožena! V Jugoslaviji primanjkuje železa in vseh vrst železnih izdelkov v zelo visoki meri. Dan na dan prihajajo ljudje po železo, ki ga potrebujejo za popravilo in nabavo gospodarskega orodja in gospodarskih poslopij. Vračajo se večinoma praznih rok. Trgovine so pra-

zne, zaloge izčrpane. Naša severna sosedna, Avstrijska republika, ki ima obsežno železno industrijo, pa stoji danes sama pred — krizo. Ententa hoče dati vojni material Avstrijske republike v svrhu izvedbe st.-germanske mirovne pogodbe pod kurateljo. To bo za železno obrt imelo velikanske posledice. Izmed 15 plavžev obratuje v Avstriji samo eden, 14 pa jih stoji. Jasno je, da en plavž niti daleko ne zado- stuje za najnujnejše potrebščine Avstrijske republike same. Kje so pa še vse one obveznosti, ki so nastale iz kompenzacijskih pogodb do Češko-Slovaške in Jugoslavije? To malo količino železa in železnih izdelkov, ki smo jih dobivali do sedaj iz Avstrije v našo državo, je smatrati zvečine produktom iz starega železa in iz preostankov vojnega materiala. Vse potrebščine za železnice, tovarne in zidanje po-

slopj, mostov itd. itd. so bile iz starega železa. Sedaj pa bo ententa vzela ves vojni material v Avstriji pod svoja očala. Lj. Avstrije poročajo, da pride radi tega na ti- soče delavcev ob kruh, železna obrt pa pade na zelo nizek odstotek — tako, da Avstrija niti svojim potrebam ne bo mogla zadostiti. Če obstoja nevarnost za Avstrijsko republiko, ki ima toliko rudnikov in tako visoko razvito železno obrt, potem obstoja za nas še v veliko višji meri, ki smo navezani skoro izključno na uvoz železa.

Izgubil se je avtoplašč, majhen, usnat z železnimi žebli, velikost 710x90 na potu skozi Ljubljano v Mengeš. 1000 kron na- grade pri izgubitelu inž. A. Lavrenčič, Ljubljana, Zrinjskega cesta 6/II.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Obču- tek zadovoljstva doprineš Vam Fellerjev pravi Elza-Fluid, 6 dvojn- natih ali 2 veliki specialni stekle- nici 36 K.

Trpite na počasni prebavi? Za- pritu? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami, 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepčujo- ča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštena posebi, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubi- ca donja, Elza trg št. 134, Hrv. D

Prispevalje za sklad S. L. S.

Joško Majaron posestnik in trgovec
Angelca Majaron roj. Turšič poročena.
Borovnica - 25. maja 1920 - Bezuljak

Kupijo Okvirji (romčki) za strošno se rezano in stare vrste strošno opeko. Ponudbe na opekarno I. Orazem, Selo 30, Moste pri Ljubljani.

Kupi se majhno posestvo. Ponudbe (kmetijsko) na upravo tega lista pod »kmetijska«. 1947

Kupi se večjo posestvo če tudi pre- množino starih perelih. — Ponudbe pod »Testone« na uprav- ništvo »Slovenca«. 1973

Proda vinskih sodov. Ponudbe pod se nekaj »Sode« na upravništvo »Slovenca«. 1974

Isče se 1908 Sušje-Poljski, okraj Li- tije. Služila je do meseca marca t. l. v Mirni na Dolenjskem baje pri sorod- nikih (imena dotičnih neznani) in za- četkom pa do 15. aprila t. l. je bila v hotelu »Slon« v Ljubljani. Če ve kedo za sedanje njeno bivanje, prosimo, da se to naznani proti nagradi 100 kron na upravo lista »Slovenec« pod št. 2023.

Zanesljivega kočijaža iščem za ta- kojšnjo nastop. Predstaviti se osebno med 12.—2. ure pop. Pražakova ul. 10, I. nadstr., desno.

TISKARNA
Tiskovnega društva v Kranju
se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spada- joča dela. — Prevzema tudi vsa knjigovodska de- la, ki jih izvršuje v lastni knjigovodnici po naj- nižjih cenah. —

Samostalnega knjigovodjo in samostalnega korespondenta tudi ženske sile prvovrstna in sposo- bna vseh pisarniških del, ki sta bila že v večjih podjetjih v istem svojstvu SE ISČETA za industrijo, podjetja bli- zu Zagreba. Samo take ponudbe in z navedbo referenc se bodo upoštevale. Plača, dobra, nastop takoj. Pisati na upravništvo lista »Slovenec« pod št. 2013.

Iščem treznega in zanesljivega blapca za konje proti dobri plači in hrani. Isti mora biti vajen vožnje iz gozda. Franc Ravnikar, mestni tesarski mojster, Linhartova ulica 25.

Sprejmejo se 4 dobro izvežbani čevljarski pomočniki.

Plača od para, hrana in stanovanje lahko v hiši. Nastop takoj. Makso Pednik čevljarstvo Sr. Gameljne nad Ljubljano.

Kupi se vodna turbina za padec 150 m, močna za 12 do 16 konjskih sil. Ponudbe na Makso Pednik, čevljarstvo Sr. Gameljne nad Ljubljano.

Košnja sena in otave travnika (ca. 4 joha) na Barju se odda. — Istotam na peresih (zaprav- se proda nov voz livce). J. Zorman Ljubljana - Sp. Šiška. 2028

Izvanredna lepa prilika za Amerikance. Proda se radi družinskih razmer

nova hiša
v lepem kraju na Dolenjskem ob glavni cesti, blizu železnice, z vodenjakom in drugi- mi potrebščinami. Poleg hiše se nahaja tudi več rodovitne zemlje. Hiša je pri- pravna za vsako obrt. Cena po dogovoru. Interesenti naj se obrnejo na ANTONA KRASOVEC, St. Vid pri Stični.

Proda se Singer-šivalni stroj. Poizve se: Komenska ul. 26 na dvorišču.

Naprodaj je: zlata ura z dvojnimi pokrovom; iz lesa iz- rezljani podstavek za žepno uro; dva zelo lična lesena kipa, ki predstavljata berača; dve kadilni garaturi z iz- rezljanimi figurami; (ti predmeti so stari najmanj 100 let) in lovska puška- dvocevka. Ponudbe sprejema uprava Slovenca pod šifro ANTKA 2034.

Glasovir se ceno proda. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2036.

Košnja na izjanski cesti se proda. Kdor se zanima zanj, naj se oglasi v upravi Slovenca pod šifro KOŠNJA.

Dve kozi švicarske pasme, dobri mlekarici in 4 tedne star telice, na prodaj. Križevinska ul. 8.

Kuharica pridna in varčna se išče k zasebni družini na Bled proti dobremu plačilu. Natančnejše po- datke se izve: Tobačna ulica št. 24 pritličje. 2040

Pralnico kupi, če ne kompletno, pa vsaj sledeče: Ceber za perilo razmakati, sod za kuhanje perila, stroj za izplakovanje, omara za suše- nje s kulisami in mongalnica. Ponu- dbe na upravo hotela Slon Ljubljana.

Služba mežnarja in organista
na Mirni, Dolenjsko, se lahko nastop- takoj. Prosto stanovanje, bira stanoval je in plača v denarju.

Brata Makovec
pleskarja in slikarja
Ljubljana, Gradišče št. 7
se priporočata slavnemu občinstvu za vsa v njih stroko spadajoča plesarska in slikarska dela.

Vešeposestvo Grmače, p. Šmartno pri Litiji proda to pomlad posekanih 180 smrek, približno 250 plm. Pogoji, pod katerimi se bode ta les prodal, so reflektantom na vpogled pri upravi in so ponudba, po ogledu lesa, zaprto in priprazeno pri upravi do inki, 15. junija t. l. uročiti. 2026

Posodi se 150—200.000 K na pr- mestno vknjižbo na posestvo. Ponu- dbe reflektantov sprejema uprava Slo- venca pod šifro POSOJLO. 1004

VOLNO
v večji množini ima na prodaj
— **M. URHOVEC** —
agentura — komisija
import — eksport
Beograd Zeleni venac 11.

Agentura — komisija
M. URHOVEC BEOGRAD
Zeleni venac 11 prevzame razna
trgovska posredovanja,
— zastopstva itd. —

Proda se več lukso- lovorni avlo. rizičnih ter en tritonski
Ponudbe pod »Avlo« na upravništvo »Slovenca«. 1975

Ralija - liče za privezovanje trt in sadnega drevja, dalje tudi razna semena prodaja Josip Urbanec, Ljubljana, Miklošičeva c. 8.

Ženidbena ponudba.

Trgovec, ameriški državljan, akade- mično in svetovno naobražen, na naj- boljšem glasu, z referencami največjih bančnih institutov, srednje starosti, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično samo odlične rodbine, zdravo, čedno in pošteno ter naobraženo, do 28 let staro. Gospodične, visoke rasti in elegantne po- stave imajo prednost. Morajo pa se spr- jazniti z mislijo, da potujejo v Ameriko. Gospodične, ki zgoraj omenjenim zahtev- am ne odgovarjajo, ni potreba, da se oglašijo. Glede moje osebe dam podatke gospodični in njeni očetji. Amerikanka me spoštujejo in hočejo, ker vedo, da sem ugleden človek v vsakem ožiru, toda zato ker sem evropskega vzgojen, želim, da dobim gospodično po evropsko vzgo- jeno, ki bo znala ceniti dobro hišo in dobrega moža.

Ponudbe s sliko, katera se vrne, naj se blagovoljno vnositi pod »Amerika« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 2041

Naprodaj je posestvo z gozdom

smrekov in bukov les, 1/4 ure od po- staje Stara cerkev, okraj Korošje. Po- izve se v Kočevju pri g. dr. Arko in v gostilni »Vinska trta« Udmat št. 16. Cena 180.000 kron. 2038

Samostojna kuharica želi službe v kakoli graščini ali veleposestvu bodisi v kateremkoli kraju. Ponudbe sprejema uprava »Slo- venca« pod »Zanesljiva«. 2039

Naročajte »Slovenca«!

Železna okna
po naročilu dobavljata
tako
Breznik & Fritsch,
Ljubljana,
Cankarjevo nabr. 1.
Vzorec na ogled.

Dobro znani večletni gostilničar v Ljubljani

Išče lokal
za gostilniško obrt event, vzame tudi gostilno v najem. Ima svojo koncesijo. — Pisarna ponudbe na upravo »Slo- venca« pod »Gostilničar«. 1898

Pristno medicinsko ribje olje
nudi lekarna Piccoli Ljubljana, Du- najska cesta.

Konopnina
izdelana, 150 met. stotov, napredak, ka- kovost prvovrstna. Lastni pridelek iz leta 1918. V svrhu dogovora se treba obrniti na trdko

P. Majera i druž, Petrovec, Bačka.

Malo posestvo z gostilno
v Sloveniji se kupi. Pisarne ponudbe na Ivan Šepac, Catež pri Vel. Loki, Dolenj.

Steklenice
prazne, 7/10 lit. ku- puje v vsaki mno- žini trdko
Brata Novakovič
Ljubljana (Kolizej)

Električni motor 150 ali 300 voltov za tri konjske sile kupimo. Enega za 6-5 zamenjamo za približno 10-5 konjskih sil. — Uprava hotela »Slone«. 2021

Trsje za strop

prve kakovosti, zaviti po 20 m² z žico vezano se prodaja v večjih in manjših množinah pri A. SUŠNIKU, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta.

Dva kozolca

eden velik in dobro ohranjen in eden manjši na prodaj. Pojasnila daje Po- sojilnica v Makolah.

Kemik
z dolgoletno prakso išče mesta kot obratni vodja ali asistent. Vprašanje pod »O. R. Mostič-Brückel, Koroško.

Prvovrstna Puchova kolesa

plašče in cevi
priporoča

Ignac Vok, Ljubljana
Sodna ulica št. 7.

Novodošlo pravo KADILO

se dobi v vsaki množini po nizki ceni pri svečarju J. KOPACU v Ljubljan GOSPOVETSKEGA CESTA številka 90.

Sprejmeta se takoj proti dobri plači: Korespondentinja,

zmožna slovenske in nemške korespondence, stenografije in strojepisja ter

samostojna pisarniška ženska moč,

ki je izvežbana špecerijska prodajalka in bi bila večja v občevanju s strankami pri engros prodaji.

Ponudbe la prvovrstnih moči naj se vpošljejo na naslov: Ljubljana, poštni predal št. 131.

Prodaja lesa.

Pri podpisnem gozdarskem uradu se bode ponudbenim potom prodalo 20 vagonov rezanega 4 m dolgega smrekovega in jelkovega lesa, in sicer:

10 vagonov iz gozdnega okrožja »Rakovec« skladišče v Vita- njah pri Celju (Štajersko) in

10 vagonov iz gozdnega okrožja »Črna« na postaji Prevalje (Koroško).

Nadalje se proda ponudbenim potom iz gozdnega okrožja »Legen« pri Slovenjgradcu 1300 m³ stoječega smrekovega, jelko- vega in bukovega lesa.

Bliža pojasnila so na vpogled pri podpisnem uradu, kakor tudi pri grofovskem gozdarstvu v Vitanjah oziroma gro- fovskem nadgozdarstvu v Črni pri Prevaljah.

Ponudbe je predložiti do 31. maja 1920 do 12 ure opoldan pri »Glavnem poverjeništvu ministrstva za agrarno reformo v Sloveniji v Ljubljani«.

Ponudbenik mora v ponudbi izrečno poudariti, da so mu pogoji znani in da se tem podvrže, da pozna kakovost in mero lesa.

Gozdna uprava grofa Vincenca Thurn,
Železna Kapla. (Koroško.)

Električno jelkino olje rekt. in
Jelkin-ekstrakt — priporočam
lekarnam, dro- gerijam, zdraviliščam itd.

Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sladkorjem.

Sadne esence in kompo- zicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavičarje. 600

Potnik Srečko,
Ljubljana, Slomškova ulica 27.

Kavo čaj

Čokolado
Kakao
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnike
Dišave
Riž
Slive

razpošilja po celem kraljestvu

Josip Fabiani
Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Peko - čevlji

najelegantnejših oblik in naj- boljše kakovosti

zopet došli!

Dobivajo se v ljubljanskem skladišču tovarne čevljev Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg št. 20.

Javna dražba lesa.

Dne 5. junija 1920 ob 15. uri (3. uri popoldne) se vrši pri mestnem gradu v Kočevju javna dražba

1500 stoječih hoj

v debelini 40 cm in kakih 140 podrtic (Windfalle).

Ta les se nabaja v gozdu Kočevskega mesta in se lahko ogleda vsak dan. Vsa pojasnila daje mestni urad v Kočevju, kjer se dobe proti vplačilu 20 K tudi dražbeni pogoji.

Mestni urad v Kočevju, dne 22. maja 1920.

Naročajte „Slovenca“!

Delniško društvo za zgradbo vil v Cirkvenici.

Bavi se z zgradbo in nakupom vil in stavbišč v Primorju in Gorskem okraju.

Izvršuje projekte in troškovnike.

Daje strokovna mnenja v vseh vprašanih gradbeno-tehniške smeri.

Posreduje pri vseh gornjih transakcij.

636

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteko in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Mlade prašičke 8 tednov stare, lepe pasme, proda A. Koritnik, Cesta v mestni log št. 31. 2022

Žima

Konjske in goveje repe, grivo, kozino in ščetine

kupi

vsako množino po najvišjih cenah

M. Masterl

izdelovalnica žime za žimnice
Stražišče pri Kranju
(Gorenjsko)

V zalogi vedno vsa-
koursina žima za
žimnice.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženier

Ljubljana,

Hilberjeva ulica št. 7.

Specielno stavbeno podjetje
za betonske, železnobetonske
in vodne zgradbe.

Izraba vodnih sil.

„NADA“

tvornica dvopečka

Neumann i dr. Zagreb

Proizvaja: Kekse, diskvit,
prepečenec in razno pe-
civo za čaj.

Zastopnik za Kranjsko
L. JEŽEK, Ljubljana
Stritarjeva ulica šte. 7.

Hočete obdržati svojo
leoto? Hočete imeti
kakor baržun mehke
kožo? Nočete sočnih
peg mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo
pravo Elza obrazno, ko-
žo obvarujočo pomado!
Občudovani bodete! Za-
vidani! 1 lonček 9 K,
No. III močnejše vrste
12 K. K temu Fellerjevo
najfiniješe lilijsno mlečno
milo 16 K.

Mušijo Vas kurja
očesa? Fellerjev
pravi turistikovski
oblič učinkuje
brez bolečin hitro in zanesljivo.

— Nobenih
kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene
trde kože! Mala škatljica 4— K, velika ška-
tljica 6— K. — **Zelite še kaj?** Fellerjeve
Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1
škatljica 7 K. — Fellerjev usipalni prašek proti
potenju, 1 škatljica 6 K. — Fellerjev mentolni
črtnik zoper glavo- in zobobol 1 škatljica 4— K. — Fellerjev Elza fluid
6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 36 K. — Najboljši parfum
z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger,
bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. — Močna Francovka v ste-
klenicah po 8 K in 22 K. — Omot in poštnina posebej a najceneje. —
Eugen V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg 134.
Hrvatska.

Staro in novo koruzo

pšenično moko, oves brezhibne kvalitete franko postaja
Zagreb dobavlja po najnižjih cenah „Sava“ d. d. Zagreb,
Paromlinska cesta 1.

Novo ustanovljeno stavbno podjetje in tehnična pisarna IVAN BRICELJ

mestni stavbenik

Ljubljana, Slomškova ulica šte. 19

se priporoča p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča
dela, zagotavljajoč, da bo cenjene naročnike z dobrimi blagom,
solidno ceno in točno izvršitvijo kar najbolje postregel.

Skabotorm se zopet dobi!

proti srbečici, garjam,
lišaju, kožni izpuščajem
zahtevajte v Vaši najbližji
lekarni priznane in zdravniško priporočene

Dr. FLESCHEVO izvirno SKABOTORM-MAZILLO.

Ne maže, ne barva, brez duha. Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik »pri zlatem jelenu« IV., Marji trg.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi
okrog

50,000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice
in tekoči račun proti ugod-
nemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papirjev, valut in dovoljuje
vsakovrstne kredite.

(Za dvakratno objavo v tednu se
računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se
računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabietz Franjo, Miklošičeva c. 6.
Čunc Franc, Wolfova ulica 6.
GRAMOF. IN GODBENI AVTOM.
Rasberger A., Sodna ulica 5.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad.,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KAVARNE
»Zvezda«, Ivancič J., Kongres. trg.
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.
KNJIGOVEZNICE
Knjigoveznica K. T. D., Kopit. ul. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.
Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
Petkosig Jos., Stari trg 4.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MIZARJI
Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.
MODNI SALONI
Götl Marija, Židovska ul. 8 in 7.
MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.
OPTIKI
Jurman Karol, Selenburgova ulica.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.
**POPRAVILA GRAMOFONOV IN
GODBENIH AVTOMATOV**
Rasberger A., Sodna ulica 5.

RESTAVRACIJE
»Perles«, Prešernova ulica.
SOBNO SLIKARSTVO
Žuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stav-
benik, Gosposvetska cesta 10.
ŠPEDIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica
4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
TRGOVINE S PAPIRJEM
»Uranus«, Mestni trg 11.
TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
**TRGOV. Z ZELEZ. IN POLJED.
STROJI**
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta
10. (Mar. Ter. cesta.)
ZALOGE POHIŠTVA
Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in
druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.